

Kriminalstatistik

brå

 Sveriges officiella statistik

2021

Anmälda brott

Slutlig statistik

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

urn: nbn: se: bra-1026

© Brottsförebyggande rådet 2022
Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Huvudresultat för 2021	3
Inledning.....	7
Tolkning av statistiken.....	7
Begrepp och definitioner	9
Resultat.....	11
Utvecklingen av samtliga anmälda brott	11
Brottsstrukturen.....	12
Brottskategoriernas utveckling.....	13
Redovisning efter brottskategori och brottstyp	15
Regionala resultat	50
Några nya redovisningar 2021	52
Beskrivning av statistiken	54
Statistikens ändamål	54
Statistikens innehåll.....	54
Insamling och bearbetning.....	58
Jämförbarhet över tid	58
Kvalitetsstudier	66

Sammanfattning

Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. För en mer detaljerad beskrivning, se avsnittet Statistikens innehåll.

Ändamålet med statistiken är att ge en bild av nivån och utvecklingen av de händelser som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken är deskriptiv och ger inte i sig förklaringar till de förändringar i nivåerna för anmälda brott som skett under perioden. Statistiken kan framför allt användas för att analysera ärendevolymer i och vissa aspekter av rättskedjans första led. Den har alltså inte som syfte att visa hur många brott som faktiskt har begåtts i samhället.

Pandemins inverkan på antalet anmälda brott

Pandemins konsekvenser i det svenska samhället blev påtagliga en bit in i första halvåret 2020, och har fram till början på hösten 2021 fortsatt att prägla samhället med regler och rekommendationer om bland annat social distansering, vilket ledde till minskad rörelse och aktivitet i samhället. Dessa samhällsförändringar kan ha påverkat brottsligheten, liksom förändringar av polisens och andra myndigheters resurser och arbetssätt, vilket i sin tur skulle kunna få konsekvenser för antalet anmälda brott. Med början i april 2020 har Brå därför återkommande genomfört översiktliga analyser av månadsstatistiken över anmälda brott, i syfte att belysa eventuella konsekvenser av pandemin på den anmälda brottsligheten. Den senaste genomgången gjordes för hösten 2021. I denna rapport kommenteras resultaten för de övergripande brottskategorierna endast kortfattat mot bakgrund av vad som har framkommit i analyserna och det görs ingen närmare analys av pandemins eventuella konsekvenser. För en mer utförlig genomgång hänvisas i stället till de genomgångar om pandemins inverkan på statistiken över anmälda brott som finns tillgängliga på Brås webbplats www.bra.se.

Huvudresultat för 2021

Samtliga brott

- Under 2021 anmäldes cirka 1,48 miljoner brott, vilket innebar en

minskning med 86 315 brott (–6 %) jämfört med året innan.

- Den kategori av anmälda brott som ökade mest i antal under 2021 var brott mot person (+2 %). Den största ökningen inom brott mot person gällde brottstyperna ofredande mot kvinna över 18 år och dataintrång.
- De kategorier som minskade mest var stöld- och tillgreppsbrott och bedrägeribrott. Minskningen inom stöld- och tillgreppsbrott gällde brottstyperna cykelstöld och inbrottsstöld i industri, verkstad, byggplats, lager, garage, hamnområde, kontor med mera. Inom bedrägeribrotten minskade brottstyperna kortbedrägerier och identitetsbedrägerier mest.
- Pandemins påverkan på utvecklingen av det totala antalet anmälda brott under 2021 bedöms vara begränsad. Dock kan förändringar i antalet anmälda brott för vissa brottstyper under 2021 vara en följd av pandemin. Till exempel bedöms lägre nivåer inom vissa brottstyper i kategorierna brott mot person och stöldbrott, såsom misshandel av obekant och övrig stöld, vara effekter av pandemin.

Brott mot person

- Under 2021 anmäldes cirka 304 294 brott mot person, vilket innebar en ökning med 5 683 brott (+2 %) jämfört med 2020.
- Under 2021 anmäldes 82 391 misshandelsbrott, vilket var en minskning med 849 brott (–1 %) jämfört med 2020. Antalet misshandelsbrott mot kvinnor var oförändrade +83 brott (±0 %), till 29 257 anmälda brott. Anmälda misshandelsbrott mot män minskade med 574 brott (–2 %), till 28 824 brott. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–17 år minskade med 358 brott (–1 %), till 24 310 brott, jämfört med 2020.
- En majoritet (81 %) av misshandelsbrotten mot kvinnor begicks av närstående och andra bekanta gärningspersoner. Motsvarande andel för misshandel mot män var 45 procent. Av de anmälda misshandelsbrotten mot män utgjorde drygt hälften (55 %) misshandel av en obekant. Motsvarande andel för misshandelsbrotten mot kvinnor var betydligt lägre (19 procent).
- Under 2021 anmäldes 1 246 brott om grov fridskränkning, vilket innebar en minskning med 16 procent sedan 2020. Av de anmälda brotten om grov fridskränkning var majoriteten (80 %) brott mot barn (0–17 år). År 2021 anmäldes 998 fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år), vilket innebar en minskning med 15 procent (–172 brott) jämfört med 2020.
- Totalt anmäldes 144 grova fridskränkingsbrott mot kvinnor, vilket var en minskning med 51 brott (–26 %) jämfört med 2020. Antalet

anmällda brott om grov fridskränkning mot män var 104 brott, vilket var 7 brott (–6 %) färre än 2020. Mer än hälften (60 %) av de anmällda brotten om grov fridskränkning mot kvinnor och merparten av de anmällda fridskränkingsbrotten mot män (82 %) hade begåtts i en närstående parrelation.

- Under 2021 anmälldes 1 391 fall av grov kvinnofridskränkning, vilket var 135 brott färre (–9 %) än 2020.
- Under 2021 anmälldes 9 668 våldtäkter, vilket innebar en ökning med 308 brott (+3 %). Antalet anmällda våldtäkter mot kvinnor låg på 5 471 brott, vilket var 672 fler brott (+14 %) jämfört med 2020. De anmällda våldtäktsbrotten mot män ökade med 23 brott (+9 %) till 284 brott. Under 2021 minskade antalet anmällda våldtäktsbrott mot barn (0–17 år) med 387 brott (–9 %), till 3 913 anmällda brott.
- En dryg tredjedel (36 %) av de anmällda våldtäktsbrotten mot kvinnor avsåg våldtäkter av närstående i en parrelation. Motsvarande andel för våldtäkt mot män var 15 procent.
- Under 2021 anmälldes 11 348 fall av sexuellt ofredande¹, vilket innebar en ökning med 1 210 brott (+12 %). Antalet anmällda fall av sexuellt ofredande mot kvinnor ökade med 705 brott (+14 %) till 5 789 brott. Antalet anmällda fall av sexuellt ofredande mot män ökade med 59 brott (+11 %) till 586 brott. Under 2021 har antalet anmällda fall av sexuellt ofredande mot barn (0–17 år) ökat med 480 brott (+11 %), till 4 801 anmällda brott.

Stöld- och tillgreppsbrott

- Under 2021 anmälldes 388 198 stöld- och tillgreppsbrott, vilket innebar en minskning med 8 procent (–33 297 brott) jämfört med året innan.
- År 2021 anmälldes 72 884 inbrottsstöld, vilket innebar en minskning med 8 090 brott (–10 %), jämfört med 2020. De anmällda bostadsinbrotten låg på 12 534 anmällda brott, en minskning med 2 140 brott (–15 %). Av dessa utgjorde villainbrotten 6 532 brott vilka minskade med 1 839 brott (–22 %) och lägenhetsinbrotten 6 002 brott vilka minskade med 301 brott (–5 %).
- Från 2020 till 2021 minskade antalet personrån med 17 procent, till 6 230 anmällda brott. Av dessa gällde 5 684 ej mot äldre/funktionsnedsatt, varav rån mot vuxna minskade med 14 procent, till 4 061 brott. Rån mot barn (under 18 år) minskade med 26 procent, till 1 623 brott. Totalt begicks 609 personrån 2021 med

¹ Inklusive exhibitionism

skjutvapen, vilket var 4 procent fler än 2020. Merparten (83 %) av rånen med skjutvapen begicks mot vuxna.

- Från 2020 till 2021 minskade antalet anmälda butiksrån med 25 procent, till 418 brott, och antalet anmälda bankrån minskade med ett (1) brott, till 4 brott.

Övriga brottskategorier

- Under 2021 anmäldes cirka 195 902 bedrägeribrott². Det var en minskning med 22 406 brott (–10 %) jämfört med 2020.
- År 2021 anmäldes totalt 23 026 rattfylleribrott, vilket innebar en minskning med 10 procent jämfört med 2020. Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika, så kallat drograttfylleri, minskade med 12 procent till 14 834 anmälda brott.
- År 2021 anmäldes cirka 118 105 narkotikabrott, vilket innebar en minskning med 5 procent jämfört med 2020.
- Av de anmälda narkotikabrotten utgjordes nästan hälften av innehav, som ökade med 3 procent jämfört med 2020. Däremot minskade anmälda brott om eget bruk (–11 %), och utgjorde 44 procent av de anmälda narkotikabrotten. Minskade gjorde även antalet brott om framställning av narkotika (–21 %) och antalet anmälda brott om överlåtelse med mera som minskade med 5 procent.

² Exklusive bidragsbrott

Inledning

Statistiken över anmälda brott ger en övergripande bild av ärendinflödet till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Den visar antalet händelser som har anmälts och registrerats som brott hos dessa myndigheter.

I sammanställningen redovisas de anmälda brotten indelat efter de övergripande brottskategorierna brott mot person (BrB 3–7 kap.), stöld- och tillgreppsbrott (BrB 8 kap.), bedrägeribrott (BrB 9 kap.), skadegörelse (BrB 12 kap.), narkotikabrott (narkotikastrafflagen) och trafikbrott (trafikstrafflagen) samt efter ett urval enskilda brottstyper inom dessa kategorier. För en fullständig redovisning av samtliga brottstyper hänvisas till grundtabellerna på statistiksidorna på www.bra.se.

Redovisningen baseras på de brottskoder som registreras av polis och andra brottsutredande myndigheter. I huvudsak följer brottskoderna den juridiska indelningen av brott i lagstiftningen. I vissa fall omfattar de även information som är mer detaljerad än det lagrum som reglerar brottet.³

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott i samhället. Hur stor andel av de begångna brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp, och endast för enstaka brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.
- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att dessa främst visar det antal händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.
- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på

³ Det gäller till exempel redovisningen av anmäld misshandel, som bland annat inkluderar information om ålder och kön på brottsoffret samt typ av relation mellan brottsoffer och gärningsperson. I vissa andra fall är statistiken mindre detaljerad än lagstiftningen, vilket gäller för en stor del av brotten mot den specialstraffrättsliga lagstiftningen

grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar.

- Inom vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror antalet anmälda brott till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott. Förändringar i lagstiftningen kan också påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Enstaka stora ärenden med många brott kan skapa problem vid jämförelser över tid, liksom osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller härrör från ett och samma ärende. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Se avsnittet Jämförbarhet över tid.

Begrepp och definitioner

I statistiken över anmälda brott används i huvudsak följande begrepp:

- **Anmälda brott** är samtliga händelser som anmälts och registrerats som brott (med fängelse i straffskalan) hos de brottsutredande myndigheterna. Ett brott registreras för varje enskild lagöverträdelse. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott.
- **Brottskategori** är den grövre indelning som de anmälda brotten redovisas i. Det rör sig om sju övergripande kategorier:
 - brott mot person (brottsbalken 3–7 kap.)
 - stöld- och tillgreppsbrott (brottsbalken 8 kap.)
 - bedrägeribrott (brottsbalken 9 kap.)
 - skadegörelsebrott (brottsbalken 12 kap.)
 - brott mot trafikbrottslagen
 - brott mot narkotikastrafflagen
 - övriga brott
- **Brottstyp** är den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den senast registrerade brottskoden för brottet vid statistikens framställning.
- **Relation** anges för vissa brott mot person och anger relationen mellan offer och gärningsperson vid brottstillfället.
 - Är eller har varit närstående genom parrelation: Maka/make, sambo, särbo eller flickvän/pojkvän.
 - *Är eller har varit närstående genom släktskap/familj*: Blodsband, adoption eller annat släktskap, exempelvis genom släktings parrelation.
 - *Är eller har varit bekanta genom annan slags relation*: Annan relation än närstående genom parrelation eller släktskap/familj. Exempelvis vänskap, umgänge i samma vänkrets, kollegor, lärare–elev, läkare–patient eller annan relation där offret och gärningspersonen känner varandra till mer än bara namn och utseende.
 - *Obekanta*: Offret och gärningspersonen är helt obekanta eller endast bekanta med varandra till namn eller utseende.

- **Ålder** avser offrets ålder vid tidpunkten för brottet, och hämtas från den registrerade brottskoden.
- **Kön** avser offrens juridiska kön och hämtas från den registrerade brottskoden. För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se avsnittet Beskrivning av statistiken.

Resultat

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten för statistiken över anmälda brott 2021⁴. Inledningsvis redovisas nivå och utveckling för det totala antalet anmälda brott. Därefter redovisas brottsstrukturen och utvecklingen för sju övergripande brottskategorier. Sedan görs en mer detaljerad redovisning av nivå och utveckling för var och en av brottskategorierna samt för några av de mer allvarliga och i statistiksammanhang mest efterfrågade brottstyperna.

De anmälda brotten utveckling redovisas genomgående för det senaste året respektive den senaste tioårsperioden. För brottskategorin brott mot person redovisas resultaten även efter brottsoffrens kön och ålder samt för vissa brottstyper även typen av relation mellan brottsoffer och gärningsperson. Slutligen redovisas de regionala resultaten.

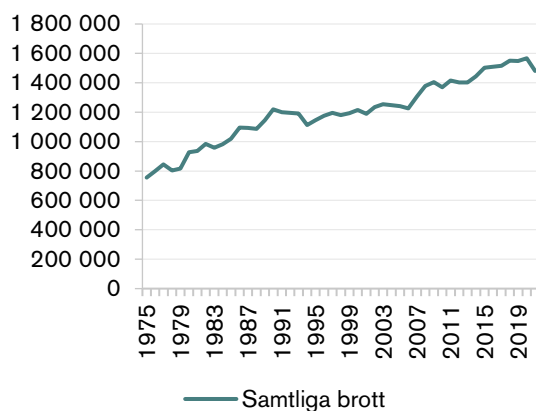
Pandemins eventuella konsekvenser på de anmälda brotten utveckling kommenteras kortfattat mot bakgrund av vad som framkommit i Brås genomgångar av den preliminära månadsstatistiken, men här görs ingen närmare analys. För sådana hänvisas i stället till själva genomgångarna, som finns på Brås webbplats www.bra.se. För fler och mer detaljerade resultat, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Utvecklingen av samtliga anmälda brott

Under 2021 anmäldes 1 480 557 brott till polis, tull eller åklagare, vilket innebar en minskning med 86 315 brott (–6 %) jämfört med 2020. Jämfört med 2012 var det en ökning med 77 969 (+6 %). De anmälda brotten har ökat kontinuerligt sedan 1975. Ökningstakten var starkast fram till 1990-talet. Därefter var ökningstakten svagare under perioden fram till mitten av 00-talet, för att sedan återigen öka till 2021.

⁴ Från och med 2021 redovisas exakta sifferuppgifter i text och tabeller för absoluta tal, istället för som tidigare avrundat till tre informationsgivande siffror. Procenttal i text och tabeller är dock fortsatt avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta procentuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Figur 1. Det totala antalet anmälda brott, åren 1975–2021.

Pandemins inverkan på anmälda brott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Dessa har visat på en varierande utveckling under perioden. Bedömningen är att konsekvenser av restriktioner med anledning av pandemin, har haft en viss inverkan på åtminstone anmälningar om misshandel av obekant, stöldbrott, personrån och rattfyllerier, framför allt under våren 2021. Pandemins påverkan på utvecklingen av det totala antalet anmälda brott under 2021 bedöms dock vara begränsad. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott mot person, månads- och säsongsvis under året, se www.bra.se.

Brottsstrukturen

Av samtliga anmälda brott 2021 utgjorde stöld- och tillgreppsbrotten 26 procent, brotten mot person 21 procent, skadegörelsebrotten 15 procent och bedrägeribrotten 13 procent.

Den senaste tioårsperioden (2012–2021) utmärks av en minskning av stöldbrottens andel av samtliga anmälda brott. Minskningen uppgår till 12 procentenheter. De övriga brottskategorierna har ökat sina andelar eller varit oförändrade. Andelen bedrägeribrott har ökat med 5 procentenheter, också skadegörelsebrotten har ökat sin andel, med 3 procentenheter. Brotten mot person och narkotikabrotten har ökat sina andelar med 2 respektive 1 procentenhet.⁵

⁵ Talen redovisas avrundade, men differensen räknas utifrån tal med decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $5,61 - 6,48 = -0,9$ som vid avrundning blir: $6 - 6 = -1$.

Tabell 1. Brottskategorier i procent av samtliga anmälda brott samt skillnad i procentenheter år 2021 jämfört med 2012.

Brottskategorier	Andel av samtliga anmälda brott 2012	Andel av samtliga anmälda brott 2021	Skillnad i procentenheter
Brott mot person	18%	21 %	2
Stöld- och tillgreppsbrott	38%	26 %	-12
Bedrägeribrott	9 %	13 %	5
Skadegörelsebrott	11 %	15 %	3
Trafikbrott	5 %	5 %	±0
Narkotikabrott	7 %	8 %	1
Övriga brott	12 %	12 %	±0

Brottskategoriernas utveckling

Statistiken över de anmälda brotternas utveckling från 2020 till 2021 redovisas efter sju övergripande brottskategorier samt för ett urval av enskilda brottstyper inom dessa kategorier.

Bland de brottskategorier som redovisas var brott mot person den kategori som ökade i antal anmälda brott. Brott mot person ökade med 5 683 brott (+2 %). De brottstyper som ökade mest inom kategorin var ofredande mot personer över 18 år och dataintrång.

Stöld- och tillgreppsbrott och bedrägeribrott var de brottskategorier som minskade mest i antal anmälda brott. Stöld- och tillgreppsbrott minskade med 33 297 anmälda brott (-8 %). Den största minskningen inom stöld- och tillgreppsbrott gällde brottstyperna cykelstöld och inbrottsstöld i industri, verkstad, byggplats, lager, garage, hamnområde, kontor med mera.

Bedrägeribrotten minskade med 22 406 anmälda brott (-10 %) och den största minskningen inom bedrägeribrott gällde brottstyperna kortbedrägerier och identitetsbedrägerier.

Skadegörelsebrotten minskade med 12 571 anmälda brott (-5 %). Den största minskningen inom skadegörelsebrott gällde brottstyperna klotter mot kollektivtrafiken och mot stat, kommun, landsting (ej klotter).

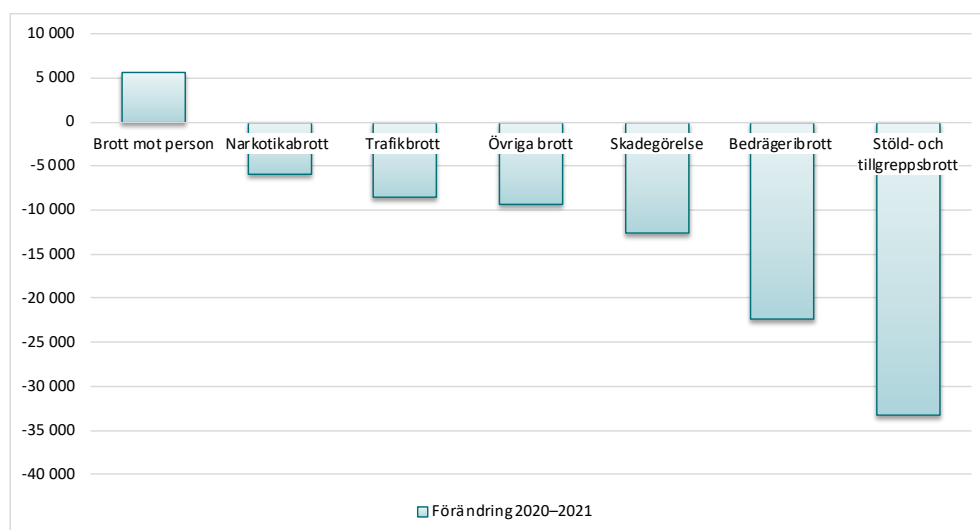
Även trafikbrott och narkotikabrott hörde till de brottskategorier där antalet anmälda brott minskade, med 8 465 (-10 %) respektive 5 939 brott (-5 %).

Kategorin övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna och omfattar bland annat brott mot 10–11 kap. BrB och 13–20 kap. BrB samt bidragsbrott, smugglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av kontaktförbud. Kategorin övriga brott minskade med 9 320 (–5 %) anmälda brott jämfört med 2020.

Tabell 2. Förändringar i antal och andel anmälda brott mellan 2020 och 2021 inom sju brottskategorier. Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

Brottstyp	Totalt antal	Förändring antal	Procent
Samtliga brott	1 480 557	-86 315	-6 %
Brott mot person	304 294	5 683	+2 %
Stöld- och tillgreppsbrott	388 198	-33 297	-8 %
Bedrägeribrott	195 902	-22 406	-10 %
Skadegörelse	221 039	-12 571	-5 %
Trafikbrott	75 973	-8 465	-10 %
Narkotikabrott	118 105	-5 939	-5 %
Övriga brott	177 046	-9 320	-5 %

Figur 2. Förändringar i antalet anmälda brott mellan 2020 och 2021 (procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas i diagrammet). Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

* Kategorin övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Här ingår bland annat brott mot 10–11 kap. BrB och 13–20 kap. BrB samt bidragsbrott, smugglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av kontaktförbud.

** Det är vanligt att stora mängder anmälda skadegörelsebrott registreras vid ett och samma tillfälle. Brotten kan i dessa fall härröra från tidigare år. Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott.

Redovisning efter brottskategori och brottstyp

Nedan följer en redovisning av nivå och utveckling de senaste tio åren för de anmälda brotten, uppdelade på brottskategorier och med fokus på några av de mer allvarliga och i statistiksammanhang mest efterfrågade brottstyperna.

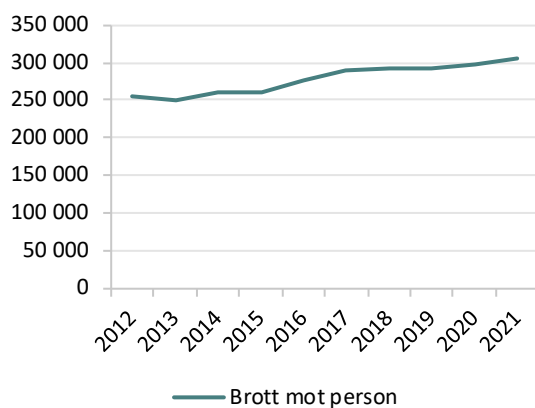
Brott mot person⁶

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken. Denna brottskategori omfattar bland annat misshandel, ofredande samt olaga hot, som år 2021 var de brottstyper som stod för flest anmälningar (sammanlagt 63 procent) av de anmälda brotten mot person. Övriga brottstyper i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, olaga hot, ofredande, sexualbrott, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse, egenmäktighet med barn samt olaga identitetsanvändning. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin brott mot person samt för några av de allvarligare brottstyper som ingår i kategorin. Statistik över dödligt våld finns i sammanfattningen [Konstaterade fall av dödligt våld](#).

Antalet anmälda brott mot person 2021 motsvarade 21 procent av samtliga anmälda brott under året. Det rörde sig om 304 294 brott mot person, vilket var en ökning med 5 683 brott (+2 %) jämfört med 2020. De brottstyper inom kategorin som ökade mest var dataintrång, som ökade med 2 617 brott (+29 %) och ofredande mot kvinna över 18 år som ökade med 2 026 brott (+7 %). Jämfört med 2012 hade brotten mot person ökat med 49 022 brott (+19 %).

⁶ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Figur 3. Antal anmälda brott mot person, åren 2012–2021.

Inom kategorin brott mot person redovisas många av brottstyperna uppdelade efter brottsoffrets könstillhörighet. Av de brott mot person som är uppdelade efter könstillhörighet var 55 procent riktade mot kvinnor eller flickor och 45 procent mot män eller pojkar 2021.

Pandemins inverkan på anmälda brott mot person

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. De visar att vissa misshandelsbrott troligen har påverkats av pandemin. Däremot bedöms pandemins inverkan på utvecklingen av brott mot person som helhet vara begränsad under 2021. För mer information om pandemins inverkan på anmälda trafikbrott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Misshandel

Totalt anmäldes 82 391 misshandelsbrott 2021, vilket innebar en minskning med 1 procent (–849 brott) jämfört med 2020. Under den senaste tioårsperioden har antalet anmälda misshandelsbrott legat mellan 80 374 och 88 576 brott, och den lägsta nivån uppmättes 2013. År 2021 hade antalet anmälda misshandelsbrott minskat med 5 procent (–4 661 brott) jämfört med 2012.

Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor/flickor uppgick till 38 851 brott 2021, vilket innebar en minskning med 1 procent jämfört med 2020, och en ökning med 10 procent jämfört med 2012. Antalet misshandelsbrott mot män/pojkar uppgick under året till 43 540 brott, vilket innebar en minskning med 1 procent jämfört med 2020, och en minskning med 16 procent jämfört med 2012.

Figur 4. Antalet anmälda misshandelsbrott totalt, samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, åren 2012–2021.

Linjediagram. Nivån för misshandel totalt har legat relativt stabilt, men med mindre fluktuationer. Medan misshandel mot män har en nedåtgående utveckling och misshandel mot kvinnor en något uppåtgående utveckling.

Av de misshandelsbrott som anmäldes 2021 var merparten, 70 procent, brott mot vuxna, 8 procent mot barn i åldern 15–17 år, 16 procent mot barn i åldern 7–14 år och 5 procent mot barn i åldern 0–6 år. Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar.

Tabell 3. Antal och andel, i procent, misshandelsbrott per åldersgrupp dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, 2021.

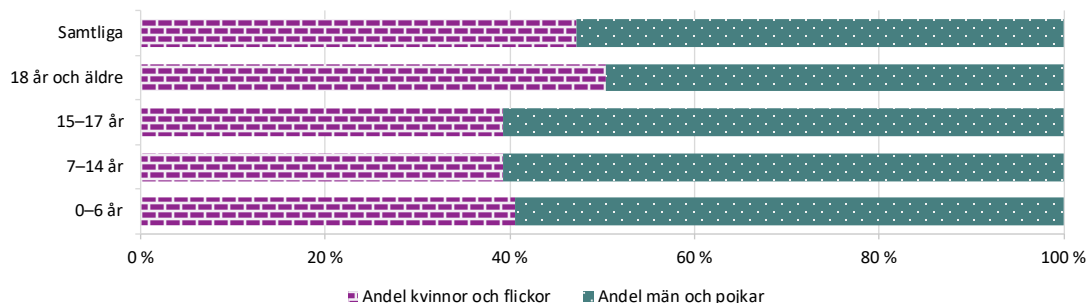
Ålder	Samtliga Antal	Samtliga Andel	Kvinnor och flickor Antal	Kvinnor och flickor Andel	Män och pojkar Antal	Män och pojkar Andel
0–6 år	4 291	5	1 740	4	2 551	6
7–14 år	13 376	16	5 244	13	8 132	19
15–17 år	6 643	8	2 610	7	4 033	9
18 år och äldre	58 081	70	29 257	75	28 824	66
Samtliga	82 391	100	38 851	100	43 540	100

Av samtliga anmälda misshandelsbrott 2021 var 47 procent brott mot kvinnor/flickor och 53 procent mot män/pojkar. Könsfördelningen åldersgrupperna emellan var likartad, dock något jämnare bland vuxna.

Tabell 4. Procentuell könsfördelning för misshandelsbrott för de olika åldersgrupperna, 2021

Ålder	Andel kvinnor och flickor	Andel män och pojkar
0–6 år	41	59
7–14 år	39	61
15–17 år	39	61
18 år och äldre	50	50
Samtliga	47	53

Figur 5. Anmälda misshandelsbrott fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2021.

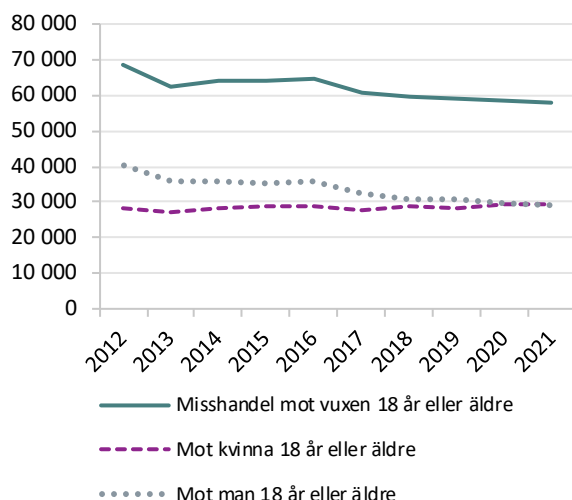

Misshandel mot vuxna (18 år eller äldre)

Under 2021 uppgick antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna till totalt 58 081 brott, vilket var 491 brott (–1 %) färre än 2020. Av dessa var hälften riktade mot kvinnor och hälften riktade mot män. Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor uppgick till totalt 29 257 brott, vilket var oförändrat (+83 brott) jämfört med 2020. Antalet anmälda misshandelsbrott mot män uppgick till 28 824 brott, vilket innebar en minskning med 574 brott (–2 %) jämfört med 2020.

Jämfört med 2012 anmäldes 10 681 färre (–16 %) misshandelsbrott mot vuxna. De anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor var 3 procent (+897 brott) fler, medan de anmälda misshandelsbrotten mot män var 29 procent (–11 578 brott) färre jämfört med 2012.

Figur 6. Antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2012–2021.

Misshandelsbrotten mot vuxna indelas även efter relationen mellan brottsoffret och gärningspersonen samt, för obekanta, efter brottsplatsen. Sedan den 1 januari 2019 är statistiken indelad i fyra relationstyper: närstående genom parrelation, närstående genom släktskap/familj, annan slags relation samt obekant med offret. På grund av att polisen under det första halvåret 2020 har ändrat sättet att registrera misshandelsbrott är statistiken på den lägsta detaljnivån behäftad med osäkerhet, och därför redovisas här endast misshandel av bekant, som omfattar samtliga tre relationstyper, samt misshandel av obekant.

För anmälda misshandelsbrott mot vuxna kvinnor 2021 var det vanligast (81 %) att brottet begicks av en för brottsoffret bekant person. Det vanligast anmälda misshandelsbrottet mot män 2021 begicks av en obekant person (55 %), och av dessa brott skedde de flesta utomhus (70 %). För misshandel mot kvinnor var andelen misshandelsbrott som begicks av en obekant person 19 procent, och av dessa skedde 54 procent utomhus.

Tabell 5. Misshandelsbrott totalt, kön och ålder efter relation mellan brottsoffer och gärningsperson, 2021.

Relation mellan offer och gärningsperson	Mot person 18 år eller äldre Antal	Mot person 18 år eller äldre Andel (%)	Mot kvinna 18 år eller äldre Antal	Mot kvinna 18 år eller äldre Andel (%)	Mot män 18 år eller äldre Antal	Mot män 18 år eller äldre Andel (%)
Bekant med offret	36 900	64	23 800	81	13 100	45
Obekant med offret	21 200	36	5 440	19	15 700	55

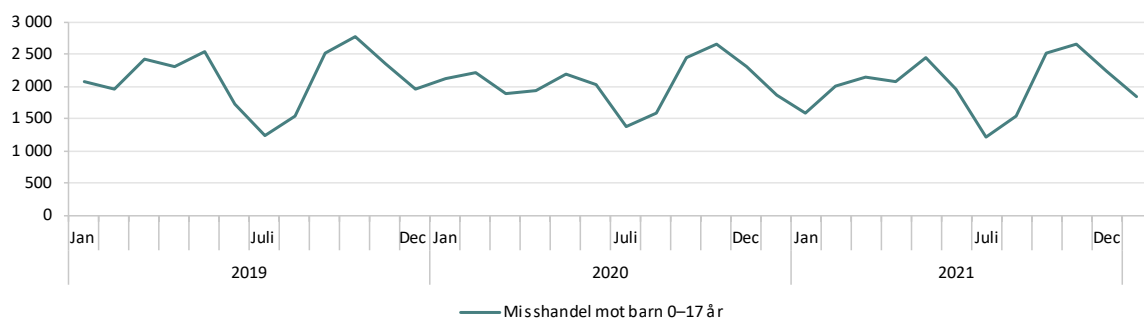
Relation mellan offer och gärningsperson	Mot person 18 år eller äldre Antal	Mot person 18 år eller äldre Andel (%)	Mot kvinna 18 år eller äldre Antal	Mot kvinna 18 år eller äldre Andel (%)	Mot män 18 år eller äldre Antal	Mot män 18 år eller äldre Andel (%)
Totalt	58 100	100	29 300	100	28 800	100

Misshandel mot barn (0–17 år)

År 2021 anmäldes sammantaget 24 310 misshandelsbrott mot barn under 18 år. Det motsvarade 30 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Totalt sett minskade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) med 1 procent (–358 brott) mellan 2020 och 2021, och ökade med 33 procent (+6 020 brott) jämfört med 2012.

Misshandelsbrotten mot barn anmäls i hög grad av förskola och skola, vilket märks i statistiken på så sätt att färre brott anmäls under sommaren än under skolterminerna.

Figur 7. Antal anmälda misshandelsbrott mot personer under 18 år, månadsvis, 2017–2021.

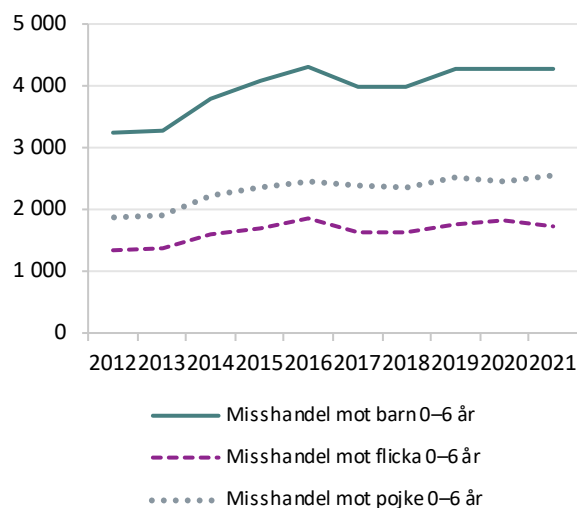

Nedan redovisas misshandel mot barn efter tre åldersgrupper: 0–6 år, 7–14 år samt 15–17 år.

Misshandel mot barn i åldern 0–6 år

Under 2021 anmäldes 4 291 misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år, vilket var oförändrat (+12 brott) jämfört med 2020, och en ökning med 33 procent (+1 060 brott) jämfört med 2012. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 0–6 år var 41 procent brott mot flickor (1 740 brott) och 59 procent mot pojkar (2 551 brott). Misshandelsbrotten mot flickor 0–6 år minskade med 80 brott (–4 %) medan brotten mot pojkar ökade med 92 brott (+4 %).

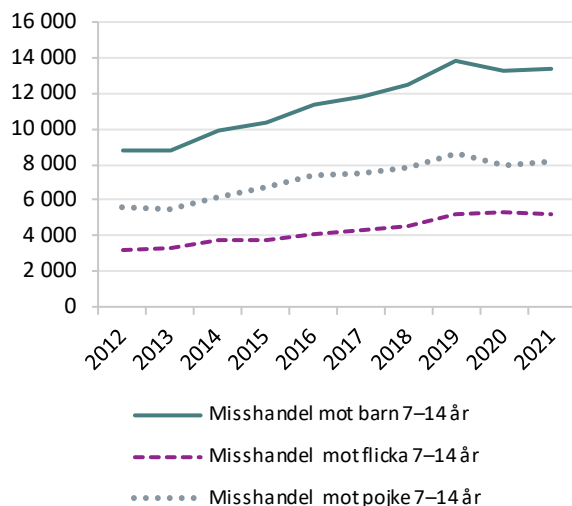
Figur 8. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år totalt, mot flickor 0–6 år och mot pojkar 0–6 år, åren 2012–2021.

Misshandel mot barn i åldern 7–14 år

Under 2021 anmäldes 13 376 misshandelsbrott mot barn i åldern 7–14 år, vilket innebar en ökning med 1 procent (+119 brott) jämfört med 2020, och en ökning med 52 procent, eller 4 562 anmälda brott, jämfört med 2012. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år var 39 procent (5 244 brott) riktade mot flickor, och 61 procent (8 132 brott) riktade mot pojkar. Misshandelsbrotten mot flickor 7–14 år minskade med 24 brott (± 0 %) medan brotten mot pojkar ökade med 143 brott (+2 %).

Figur 9. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 7–14 år totalt, mot flickor 7–14 år och mot pojkar 7–14 år, åren 2012–2021.

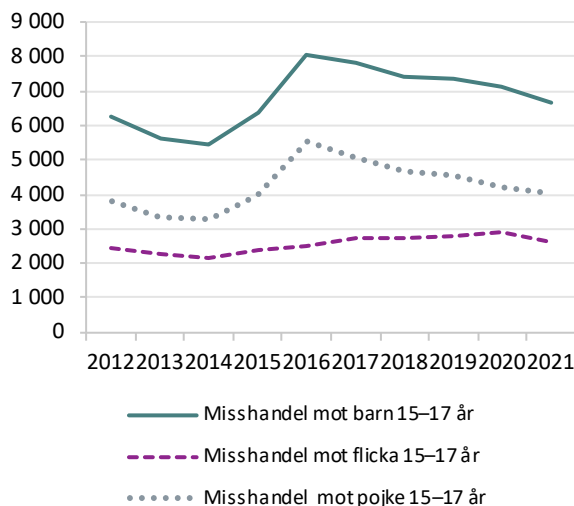
Misshandel mot barn i åldern 15–17 år

Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år 2021

minskade med 7 procent (–489 brott) jämfört med 2020. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år var 39 procent riktade mot flickor (2 610 brott) och 61 procent mot pojkar (4 033 brott).

Misshandelsbrotten mot flickor 15–17 år minskade med 287 brott (–10 %), även brotten mot pojkar minskade, med 202 brott (–5 %). Under den senaste tioårsperioden har de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år utmärkts av ganska stora svängningar. Jämfört med 2012 har de ökat med 6 procent, från 6 245 till 6 643 anmälda brott.

Figur 10. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år totalt, mot flickor 15–17 år och mot pojkar 15–17 år, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda misshandelsbrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Bedömningen av resultaten från analyserna är att pandemin troligtvis har inverkat på vissa typer av misshandelsbrott, även under 2021. Anmäld misshandel av obekant minskade för både kvinnor och män, vilket bedöms vara en konsekvens av ett minskat offentligt socialt liv, inklusive nöjesliv, till följd av de olika restriktioner som med anledning av pandemin infördes under 2020. Pandemins konsekvenser har till stor del kvarstått fram till hösten 2021, även om utvecklingen mattades av något efter det att restriktionerna lyftes i oktober 2021. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

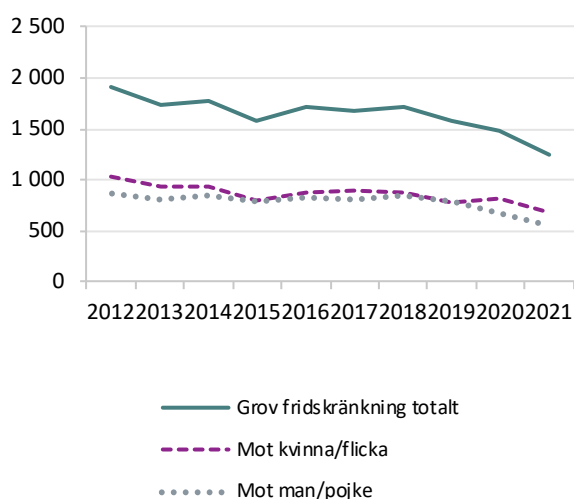
Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning kan bestå av flera olika brottstyper, som var och en utgjort ett led i en upprepad kränkning av personens integritet och varit ägnade att allvarligt skada personens självkänsla. Båda rubriceringarna om fridskränkning innebär att brotten ska begås av en, till offret, närstående eller tidigare närstående person. För att rubriceras som grov kvinnofridskränkning ska brotten begås av en man mot en kvinna som han bor eller har bott tillsammans med under äktenskapsliknande former.

Grov fridskränkning

Antalet anmälda brott om grov fridskränkning minskade 2021 jämfört med 2020, med 230 brott (-16 %). Jämfört med 2012 har antalet anmälda brott gällande grov fridskränkning minskat med 35 procent. Antalet anmälda grova fridskränkingsbrott har trots årsvisa fluktuationer följt en nedåtgående trend sedan 2013. Eftersom fridskränkingsbrotten omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper såsom misshandel, olaga hot och hemfridsbrott, som sammantaget ingår i en upprepad kränkning, är utvecklingen av de anmälda fridskränkingsbrotten beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott. Jämfört med 2020 har de anmälda brotten om grov fridskränkning mot kvinnor och flickor minskat med 120 brott (-15 %) och mot män och pojkar med 110 brott (-16 %).

Figur 11. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2012–2021.

Antalet anmälda grova fridskränkingsbrott 2021 var något fler mot kvinnor/flickor än mot män/pojkar (687 respektive 559 brott).

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning var majoriteten (80 %) brott mot barn (0–17 år) och 20 procent avsåg brott mot vuxna. Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar.

Tabell 6. Antal och andel, i procent, fall av grov fridskränkning per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor och flickor respektive mot män och pojkar, 2021.

Ålder	Samtliga Antal	Samtliga Andel	Kvinnor och flickor Antal	Kvinnor och flickor Andel	Män och pojkar Antal	Män och pojkar Andel
0–17 år	998	80	543	79	455	81
18 år och äldre	248	20	144	21	104	19

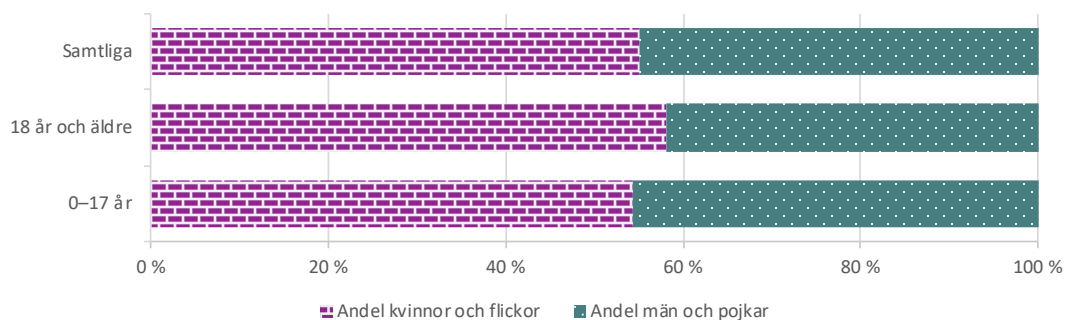
Ålder	Samtliga Antal	Samtliga Andel	Kvinnor och flickor Antal	Kvinnor och flickor Andel	Män och pojkar Antal	Män och pojkar Andel
Samtliga	1 246	100	687	100	799	100

Könsfördelningen var jämn för barn (0–17 år), medan det var en något större andel utsatta kvinnor än män i de anmälda brotten mot vuxna.

Tabell 7. Procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2021.

Ålder	Andel kvinnor och flickor	Andel män och pojkar
0–17 år	54	46
18 år och äldre	58	42
Samtliga	55	45

Figur 12. Anmälda brott om grov fridskränkning fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2021.

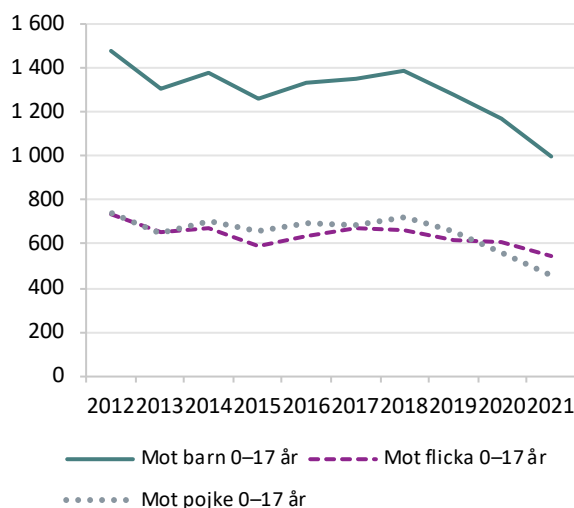

Grov fridskränkning mot barn (0–17 år)

Av de anmälda grova fridskränkningarna 2021 var 80 procent riktade mot barn (0–17 år). Det rörde sig om totalt 998 brott, vilket var en minskning med 15 procent jämfört med 2020. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot flickor minskade med 69 brott (–11 %) till 543 brott, och motsvarande brott mot pojkar minskade med 103 brott (–18 %), till 455 brott.

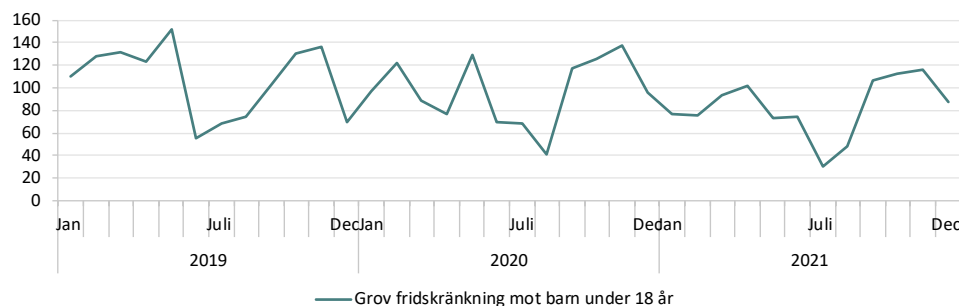
Jämfört med 2012 har antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot barn (0–17 år) minskat med 482 brott (–33 %). Jämfört med 2012 hade antalet anmälningar om sådana brott minskat, mot flickor med 27 procent (–197 brott) och mot pojkar med 39 procent (–285 brott).

Figur 13. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år) totalt samt mot flickor (0–17 år) respektive mot pojkar (0–17 år), åren 2012–2021.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot barn (0–17 år) var 54 procent riktade mot flickor och 46 procent mot pojkar 2021. Liksom misshandel mot barn anmäls grov fridskränkning mot barn i högre grad under skolterminerna än under sommarmånaderna juni–augusti.

Figur 14. Antal anmälda fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år) månadsvis, 2019–2021.

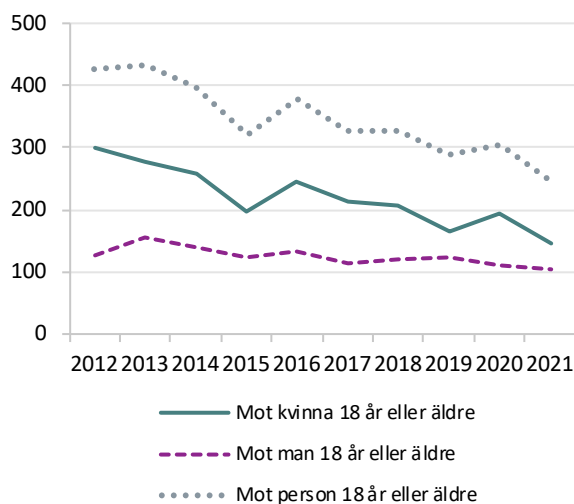
Grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre)

Under 2021 uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot vuxna till totalt 248 brott, vilket var en minskning med 58 brott (–19 %) jämfört med 2020. Av dessa uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot kvinnor till totalt 144 brott, vilket jämfört med 2020 var en minskning med 51 brott (–26 %). De anmälda brotten om grov fridskränkning mot män uppgick till totalt 104 brott, vilket var 7 brott färre än 2020 (–6 %).

Jämfört med 2012 har de anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna minskat med 184 anmälda brott (–43 %). Jämfört med 2012 har de

anmällda grova fridskränkingsbrotten mot kvinnor minskat med 133 anmällda brott (–44 %), samtidigt som de anmällda brotten mot män har minskat med 51 brott (–40 %).

Figur 15. Antalet anmällda grova fridskränkingsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) och mot män (18 år eller äldre), åren 2012–2021.

Av de anmällda brotten om grov fridskränkning mot vuxna 2021 var 58 procent riktade mot kvinnor och 42 procent mot män.

De anmällda brotten om grov fridskränkning mot vuxna indelas sedan 2021 även efter två typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation samt närstående genom släktskap/familjerelation. Den vanligaste typen av relation mellan brottsoffer och gärningsperson vid grova fridskränkingsbrott är en närstående parrelation. Det var fallet i 69 procent av de anmällda grova fridskränkingsbrotten 2021. Detsamma gällde i 60 procent av dessa brott mot kvinnor och i 82 procent av dessa brott mot män.

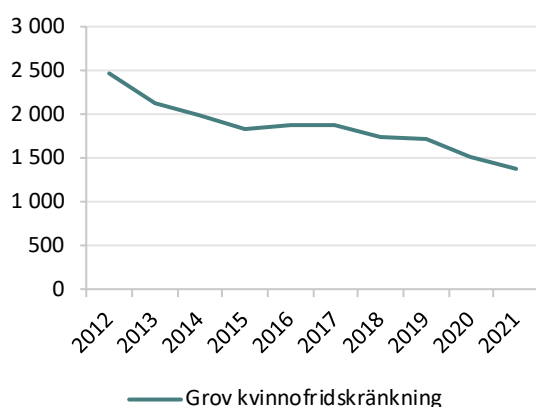
Tabell 8. Grov fridskränkning fördelat på kön och ålder samt relation mellan brottsoffer och gärningsperson, 2021.

Relation mellan offer och gärningsperson	Mot person 18 år eller äldre Antal	Mot person 18 år eller äldre Andel (%)	Mot kvinna 18 år eller äldre Antal	Mot kvinna 18 år eller äldre Andel (%)	Mot män 18 år eller äldre Antal	Mot män 18 år eller äldre Andel (%)
Närstående genom parrelation	172	69	87	60	85	82
Närstående genom släktskap/familj	76	31	57	40	19	18
Totalt	248	100	144	100	104	100

Grov kvinnofridskränkning

År 2021 anmäldes 1 391 grova kvinnofridskränkningarsbrott, vilket var 9 procent färre (–135 brott) än 2020, och innebar en minskning med 44 procent (–1 078 brott) jämfört med 2012.

Figur 16. Antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning totalt, åren 2012–2021.

De grova kvinnofridskränkningarsbrotten utveckling påverkas av förändringar i polisens och åklagarnas hantering och registreringsrutiner vid anmälan. I början av tioårsperioden registrerades de olika gärningarna vanligtvis initialt som grov kvinnofridskränkning vid anmälan, medan man under den senare delen av perioden i högre grad registrerat de underliggande brotten i stället. Denna överflyttning till de underliggande brotten har medfört en minskning av antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i statistiken mot slutet av tioårsperioden. Därmed bör viss försiktighet iaktas när statistiken tolkas.

Sexualbrott

År 2021 anmäldes totalt 27 639 sexualbrott, vilket var en ökning med 10 procent (+2 609 brott) i jämförelse med 2020. Sexualbrotten omfattar flera olika typer av gärningar. Nedan redovisas antalet anmälda våldtäkter och anmälda brott om sexuellt ofredande, vilka utgör merparten (77 %) av alla anmälda sexualbrott. För uppgifter om övriga sexualbrott, se tabeller på www.bra.se.

Pandemins inverkan på anmälda sexualbrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Analyserna har visat att de anmälda sexualbrotten varierat under

perioden. Pandemins påverkan på utvecklingen bedöms vara begränsad. Eftersom det är vanligt med fluktuationer i statistiken över sexualbrott är det dock svårt att dra säkra slutsatser. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

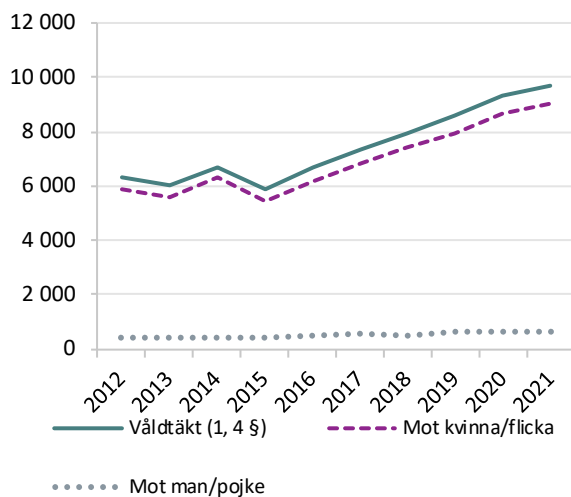
Våldtäkt

År 2021 anmäldes totalt 9 962 våldtäkter inklusive oaktsam våldtäkt⁷. Av dessa var 294 anmälda brott om oaktsam våldtäkt, det var en ökning med 35 procent (+77 brott) jämfört med 2020. Av dessa begicks 273 mot kvinnor/flickor och 21 mot män/pojkar.

I den fortsatta redovisningen nedan ingår inte oaktsam våldtäkt.

Mellan 2020 och 2021 ökade de anmälda våldtäkterna med 3 procent (+ 308 brott), till 9 668 brott. Av de anmälda våldtäkterna 2021 utgjordes 9 026 brott av våldtäkt mot kvinnor eller flickor, medan 642 anmälda brott avsåg våldtäkt mot män eller pojkar. Jämfört med 2020 hade de anmälda våldtäktsbrotten mot kvinnor/flickor ökat med 4 procent (+340 brott). De anmälda våldtäktsbrotten mot män/pojkar hade minskat med 5 procent (–32 brott).

Figur 17. Antalet anmälda våldtäkter totalt samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, åren 2012–2021.

Jämfört med 2012 var de anmälda våldtäkterna 3 344 fler 2021, en ökning med 53 procent. Anmälda våldtäkter mot kvinnor/flickor har ökat med

⁷ Den 1 juli 2018 infördes en ny paragraf (oaktsam våldtäkt 1 a §) i 6 kap. BrB.

53 procent (+3 111 brott), medan anmälda våldtäkter mot män/pojkar har ökat med 57 procent (+233 brott). Ökningen under perioden kan delvis kopplas till förändringar i sexualbrottslagstiftningen, som inneburit att fler gärningar än tidigare bedöms som våldtäkt.⁸ Bland annat utvidgades våldtäktsbegreppet den 1 juli 2013 i och med att begreppet ”särskilt utsatt situation” infördes i lagstiftningen, och den 1 juli 2018 ändrades gränsen för straffbar gärning mot vuxna genom att understryka att frivilligheten för deltagandet ska vara uttalat. Utöver lagstiftningen kan även förändringar i anmälningsbenägenheten påverka antalet anmälda våldtäkter.

Vid tolkning av statistiken bör man dessutom tänka på att enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ha viss påverkan på utvecklingen av statistiken. Brå sammanställer årligen en lista över stora ärenden som kunnat identifieras i underlaget till statistiken som ett tolkningsstöd. För en redogörelse av identifierade stora ärenden i den preliminära statistiken över anmälda brott 2021, se avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

Av de anmälda våldtäkterna 2021 riktades 60 procent mot vuxna, 13 procent mot barn i åldern 15–17 år och 27 procent mot barn under 15 år. En liknande åldersfördelning gällde för kvinnor/flickor. Av våldtäkterna mot män/pojkar riktades 44 procent mot vuxna män, 9 procent mot pojkar i åldern 15–17 år och 47 procent mot pojkar under 15 år.

Tabell 9. Antal och andel, i procent, anmälda våldtäkter per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2021.

Ålder	Samtliga Antal	Samtliga Andel	Kvinnor och flickor Antal	Kvinnor och flickor Andel	Män och pojkar Antal	Män och pojkar Andel
0–14 år	2 639	27	2 340	26	299	47
15–17 år	1 274	13	1 215	13	59	9
18 år och äldre	5 755	60	5 471	61	284	44
Samtliga	9 668	100	9 026	100	642	100

Av de anmälda våldtäkterna mot vuxna 2021 var 93 procent brott mot en kvinna/flicka och 7 procent mot en man/pojke.

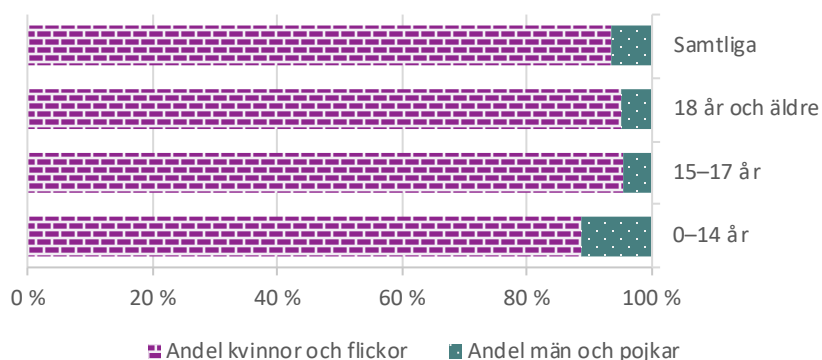
Könsfördelningen var likartad mellan åldersgrupperna, med undantag för våldtäkt mot barn under 15 år, där andelen brott mot män/pojkar (11 %) var större än i övriga åldersgrupper.

⁸ Den 1 april 2005 trädde en ny sexualbrottslagstiftning i kraft som bland annat innebär att vissa gärningar som tidigare rubricerats som sexuellt utnyttjande rubriceras som våldtäkt.

Tabell 10. Procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2021.

Ålder	Andel kvinnor och flickor	Andel män och pojkar
0–14 år	89	11
15–17 år	95	5
18 år och äldre	95	5
Samtliga	93	7

Figur 18. Anmälda brott om våldtäkt fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2021.

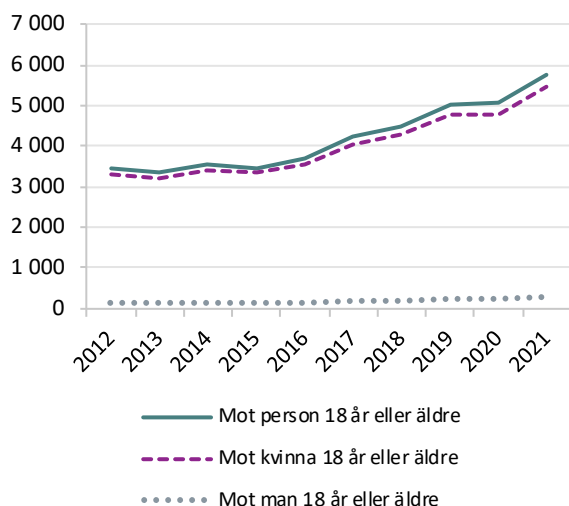

Våldtäkt mot vuxna (18 år eller äldre)

Av de anmälda våldtäktsbrotten 2021 utgjordes 5 755 brott av våldtäkter mot vuxna. De anmälda våldtäkterna mot kvinnor utgjorde 5 471 brott och ökade med 672 brott (+14 %) jämfört med året innan. De anmälda våldtäktsbrotten mot män utgjorde 284 brott och ökade med 23 anmälda brott (+9 %).

Jämfört med 2012 har de anmälda våldtäktsbrotten mot vuxna ökat med 2 315 brott (+67 %). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor har ökat med 2 164 brott (+65 %), och de anmälda våldtäkterna mot män har ökat med 151 brott (+114 %) under samma period.

Figur 19. Antalet anmälda våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, samt mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2012–2021.

Sedan 2020 indelas våldtäktsbrotten mot vuxna efter fyra typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation, närstående genom släktskap/familjrelation, annan sorts relation eller bekantskap samt obekanta.

Av samtliga anmälda våldtäktsbrott mot vuxna 2021 var brottsoffret och gärningspersonen närstående genom parrelation i 35 procent, närstående genom släktskap eller familj i 2 procent och i en annan slags relation eller bekantskap i 38 procent av fallen. Resterande 26 procent av de anmälda våldtäkterna hade begåtts av en obekant gärningsperson.

Relationsmönstret skiljer sig dock åt mellan könen. Andelen våldtäkter som begåtts av en närstående genom parrelation var dubbelt så stor vid anmälda våldtäkter mot kvinnor (36 %) som vid anmälda våldtäkter mot män (15 %). Vid våldtäkterna mot män var det i stället vanligare med obekant gärningsperson (41 %), medan detta gällde för 25 procent av våldtäkterna mot kvinnor. Även fallen då brottsoffer och gärningsperson hade en närstående relation genom släktskap eller familj var något vanligare för männen (4 %) än för kvinnorna (2 %). Könsskillnaderna var mindre när brottsoffret och gärningspersonen hade en annan slags relation eller bekantskap.

Jämfört med 2020 var fördelningen likartad när det gäller närstående genom parrelation. Men vid våldtäkter mot män 2020 var det en jämnare fördelning mellan könen när brottsoffer och gärningsperson var i en annan slags relation eller bekantskap.

Tabell 11. Våldtäkt fördelat på kön och ålder samt relation mellan brottsoffer och gärningsperson, 2021.

Relation mellan offer och gärningsperson	Mot person 18 år eller äldre Antal	Mot person 18 år eller äldre Andel (%)	Mot kvinna 18 år eller äldre Antal	Mot kvinna 18 år eller äldre Andel (%)	Mot män 18 år eller äldre Antal	Mot män 18 år eller äldre Andel (%)
Närstående genom parrelation	1 990	35	1 940	36	43	15
Närstående genom släktskap/familj	118	2	108	2	10	4
Annan sorts relation eller bekantskap	2 170	38	2 060	38	115	40
Obekant med offret	1 480	26	1 360	25	116	41
Totalt	5 760	100	5 470	100	284	100

Våldtäkt mot barn (0–17 år)

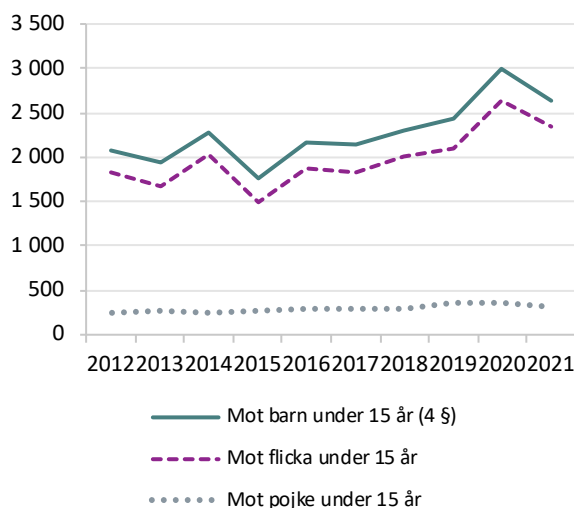
Av de anmälda våldtäktsbrotten 2021 bestod 40 procent (3 913 brott) av våldtäkter mot barn (0–17 år). Dessa hade minskat med 9 procent (–387 brott) jämfört med 2020, och ökat med 36 procent (+1 029 brott) jämfört med 2012. Av de anmälda våldtäkterna mot barn 2021 var 91 procent brott mot en flicka och 9 procent mot en pojke. Nedan redovisas våldtäkt mot barn i två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Våldtäkt mot barn under 15 år

Av de anmälda våldtäkterna mot barn var 2 639 brott mot barn under 15 år, vilket innebar en minskning med 349 brott (–12 %) jämfört med 2020. De anmälda våldtäktsbrotten mot flickor under 15 år minskade med 287 brott (–11 %) till 2 340, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot pojkar under 15 år minskade med 62 brott (–17 %) till 299.

Jämfört med 2012 hade de anmälda våldtäktsbrotten mot barn under 15 år ökat med 28 procent (+574 brott). De anmälda våldtäkterna mot flickor under 15 år hade ökat med 28 procent (+518 brott), också våldtäkterna mot pojkar under 15 år hade ökat, med 23 procent (+56 brott).

Figur 20. Antalet anmälda våldtäkter mot barn under 15 år totalt, samt mot flickor under 15 år respektive mot pojkar under 15 år, åren 2012–2021.

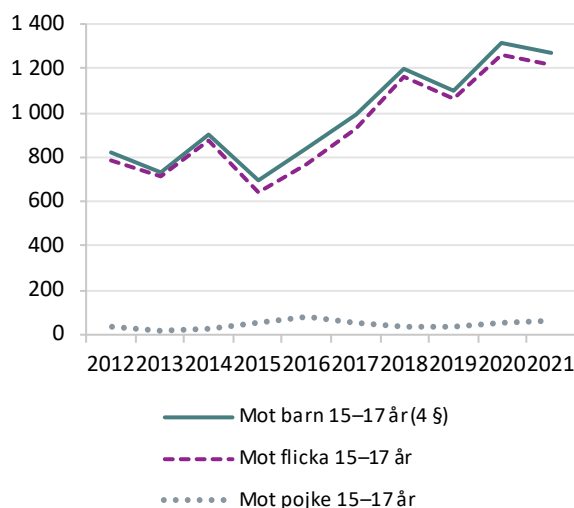
Av de anmälda våldtäkterna mot barn under 15 år var 89 procent brott mot flickor och 11 procent mot pojkar 2021.

Våldtäkt mot barn i åldern 15–17 år

Antalet anmälda brott mot barn i åldern 15–17 år hade minskat med 38 brott (–3 %) jämfört med 2020. De anmälda våldtäkterna mot flickor i åldern 15–17 år minskade med 45 brott (–4 %) till 1 215, medan de anmälda våldtäkterna mot pojkar i åldern 15–17 år ökade med 7 brott (+13 %) till 59 brott.

Jämfört med 2012 hade de anmälda våldtäktsbrotten mot barn i åldern 15–17 år totalt sett ökat med 56 procent (+455 brott). Ökningen utgörs främst av våldtäkter mot flickor i åldern 15–17 år, som ökat med 429 brott (+55 %). Antalet anmälda våldtäkter mot pojkar i åldern 15–17 år hade ökat med 26 anmälda brott (+79 %) jämfört med 2012.

Figur 21. Antalet anmälda våldtäkter mot barn i åldern 15–17 år totalt, samt mot flickor i åldern 15–17 år respektive mot pojkar i åldern 15–17 år, åren 2012–2021.

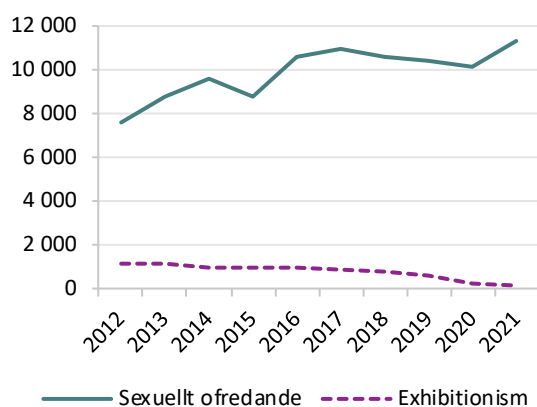

Av de anmälda våldtäkterna mot barn i åldern 15–17 år var 95 procent brott mot flickor och 5 procent mot pojkar 2021.

Sexuellt ofredande

Totalt anmäldes 11 348 fall av sexuellt ofredande 2021, vilket jämfört med 2020 innebar en ökning med 12 procent (+1 210 brott), och jämfört med 2012 innebar en ökning med 49 procent (+3 741 brott). Av de anmälda brotten 2021 rörde 172 brott (2 %) exhibitionism (blottning).

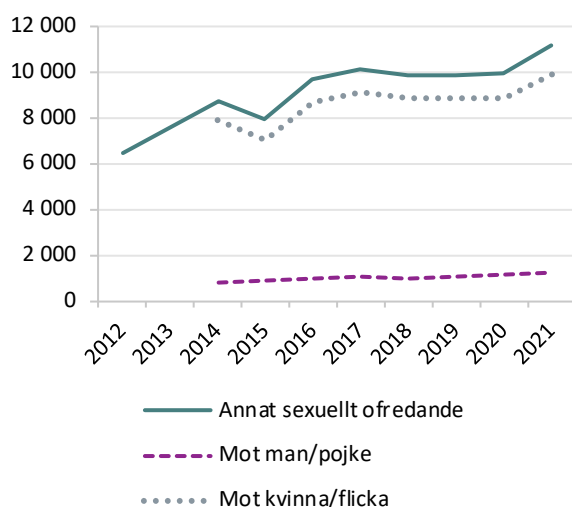
Figur 22. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande totalt samt exhibitionism, åren 2012–2021.

Från och med 2014 redovisas sexuellt ofredande (exklusive exhibitionism) uppdelat på kön och ålder. Under 2021 anmäldes 9 913 fall av sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor, vilket var en ökning med 12 procent

(+1 083 brott) jämfört med föregående år. Antalet anmälda fall av sexuella ofredanden mot män/pojkar ökade med 15 procent (+161 brott) till 1 263 anmälda brott. Jämfört med 2014 hade antalet sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor ökat med 2 006 brott (+29 %) och antalet anmälda sexuella ofredanden mot män/pojkar hade ökat med 473 brott (+53 %).

Figur 23. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) totalt åren 2012–2021 samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar åren 2014–2021.

Majoriteten (89 %) av de anmälda fallen av sexuellt ofredande var brott mot kvinnor/flickor, och 11 procent av dem var brott mot män/pojkar.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2021 var 57 procent riktade mot vuxna, 12 procent mot barn i åldern 15–17 år och 31 procent mot barn under 15 år. Liknande åldersmönster gällde för kvinnor/flickor. För män/pojkar var det en större andel brott mot pojkar under 15 år och en mindre andel brott mot vuxna män, jämfört med motsvarande andelar för totalen och för kvinnor/flickor.

Tabell 12. Antal och andel, i procent, anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism), per åldersgrupp – dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, 2021.

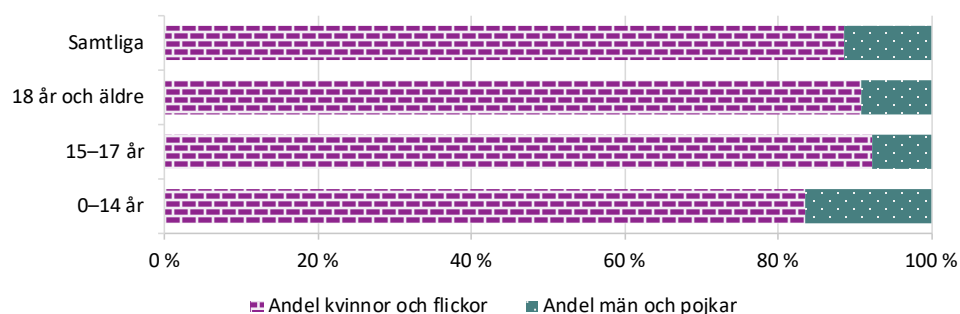
Ålder	Samtliga Antal	Samtliga Andel	Kvinnor och flickor Antal	Kvinnor och flickor Andel	Män och pojkar Antal	Män och pojkar Andel
0–15 år	3 466	31	2 892	29	574	45
15–17 år	1 335	12	1 232	12	103	8
18 år och äldre	6 375	57	5 789	58	586	46
Samtliga	11 176	100	9 913	100	1 263	100

Könsfördelningen var likartad mellan åldersgrupperna, med undantag för brott mot barn under 15 år, där andelen brott mot män/pojkar var större än i övriga åldersgrupper.

Tabell 13. Procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2021.

Ålder	Andel kvinnor och flickor	Andel män och pojkar
0–15 år	84	16
15–17 år	93	7
18 år och äldre	91	9
Samtliga	89	11

Figur 24. Anmälda brott om sexuellt ofredande fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2021.

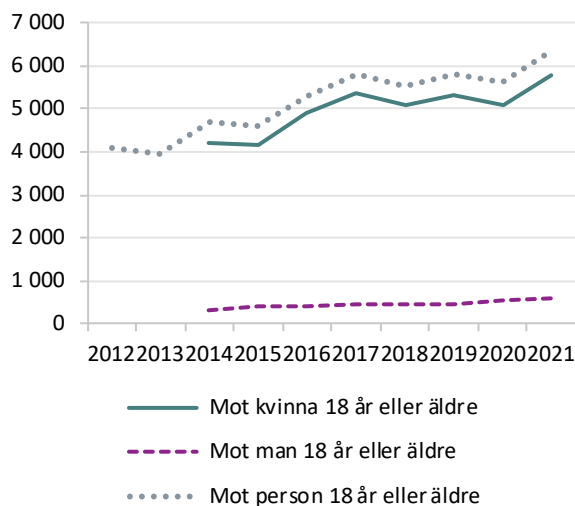

Mot vuxna (18 år eller äldre)

Från 2020 till 2021 ökade antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot vuxna med 14 procent, till 6 375 anmälda brott. De anmälda fallen av sexuellt ofredande mot kvinnor ökade med 705 anmälda brott (+14 %) till 5 789 brott. Motsvarande antal brott mot män ökade med 59 brott (+11 %) till 586 brott.

Jämfört med 2012 hade antalet anmälda sexuella ofredanden mot vuxna ökat med 55 procent (+2 266 brott). Jämfört med 2014 hade motsvarande antal brott mot kvinnor ökat med 38 procent (+1 600 brott) och motsvarande antal brott mot män hade ökat med 79 procent (+259 brott).

Figur 25. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot vuxna (18 år eller äldre), totalt åren 2012–2021, samt mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2014–2021.

Majoriteten (91 %) av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot vuxna 2021 utgjordes av brott mot kvinnor, medan 9 procent av de anmälda brotten var riktade mot män.

Sexuellt ofredande mot barn (0–17 år)

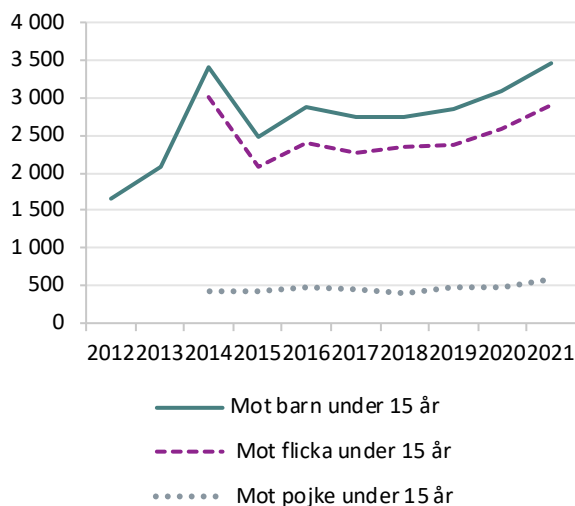
Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2021 var 43 procent, 4 801 brott, riktade mot barn (0–17 år), vilket var en ökning med 11 procent (+ 480 brott) jämfört med 2020, och en ökning med 93 procent (+2 311 brott) jämfört med 2012. Nedan redovisas sexuellt ofredande mot barn efter två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Sexuellt ofredande mot barn under 15 år

Totalt 3 466 anmälda sexuella ofredanden 2021 avsåg brott mot barn under 15 år. Jämfört med 2020 var det en ökning med 383 brott (+12 %). Av dessa var 2 892 brott mot flickor och 574 brott mot pojkar. Jämfört med 2020 var detta en ökning med 296 brott (+11 %) mot flickor och en ökning med 87 brott (+18 %) mot pojkar.

Jämfört med 2012 hade det totala antalet anmälda sexuella ofredanden mot barn under 15 år ökat med 109 procent (+1 804 brott). Jämfört med 2014 hade antalet anmälda brott mot flickor under 15 år minskat med 108 brott (–4 %), och antalet anmälda brott mot pojkar under 15 år ökat med 159 brott (+38 %).

Figur 26. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn under 15 år totalt åren 2012–2021, samt mot flickor under 15 år respektive mot pojkar under 15 år, åren 2014–2021.

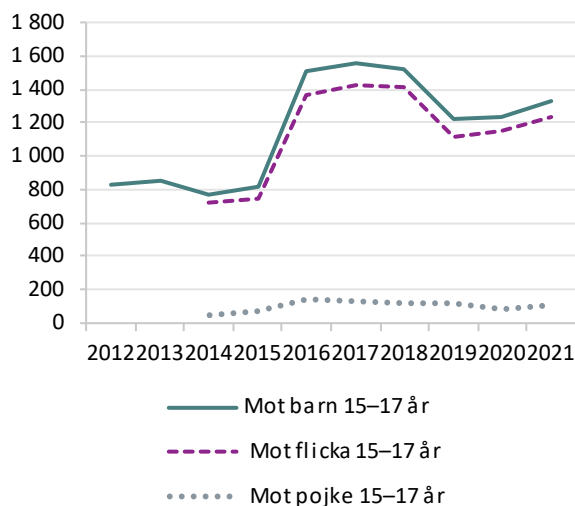
Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn under 15 år var 83 procent brott mot flickor och 17 procent mot pojkar.

Sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år

Under 2021 anmäldes 1 335 brott om sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år, vilket var en ökning med 97 brott jämfört med 2020. Av dessa brott var 1 232 brott riktade mot flickor i åldern 15–17 år och 103 brott mot pojkar i åldern 15–17 år. Jämfört med 2020 hade antalet anmälda brott mot flickor ökat med 7 procent (+82 brott), och mot pojkar ökat med 17 procent (+15 brott).

Jämfört med 2012 hade antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år ökat med 507 brott (+61 %). Jämfört med 2014 hade sådana brott mot flickor i åldern 15–17 år ökat med 514 brott (+72 %) och mot pojkar i åldern 15–17 år ökat med 55 brott (+115 %). Mellan 2015 och 2016 fördubblades nästan antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot flickor i åldern 15–17 år, och brotten mot pojkar i åldern 15–17 år mer än fördubblades, men från en lägre nivå (från 71 till 148 brott). År 2016 var det stor medial uppmärksamhet kring sexuella ofredanden på allmän plats, inklusive festivaler som ofta sker under sommaren. I statistiken var ökningen koncentrerad till sommarmånaderna juli–augusti. Den förhöjda nivån av antal anmälda fall av sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år minskade något från 2019 för att sedan öka igen 2021.

Figur 27. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn i åldern 15–17 år totalt, åren 2012–2021, samt mot flickor i åldern 15–17 år respektive mot pojkar i åldern 15–17 åren 2014–2021.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år var 92 procent brott mot flickor och 8 procent brott mot pojkar.

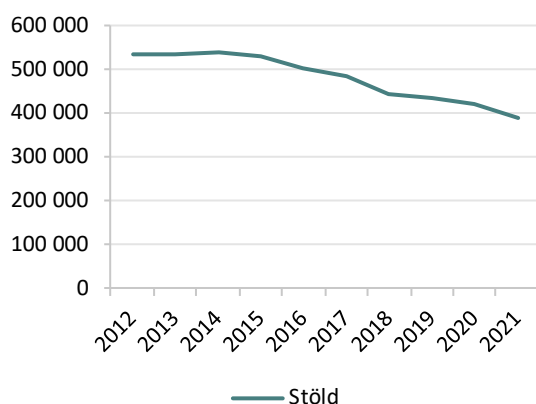
Stöld- och tillgreppsbrott

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Av dessa var de antalsmässigt största brottstyperna 2021 stöld ur och från motordrivet fordon samt cykelstöld (som tillsammans utgjorde 33 procent). I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin stöld- och tillgreppsbrott som helhet samt för två av de grövsta brottstyperna inom kategorin: bostadsinbrott samt rån.

Under 2021 minskade de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten med 33 297 brott (–8 %) jämfört med 2020, till 388 198 brott. I stort sett alla typer av anmälda stöldbrott minskade, men de brottstyper inom kategorin som minskade mest var cykelstöld, som minskade med 12 233 (–16 %) och inbrottsstöld i industri, verkstad, byggplats, lager, garage, hamnområde, kontor med mera, som minskade med 3 737 brott (–20 %).

De anmälda stöldbrotten har minskat kontinuerligt jämfört med 2012, med undantag för en mindre uppgång 2014. År 2021 anmäldes 27 procent färre brott än 2012.

Figur 28. Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda stöld- och tillgreppsbrott

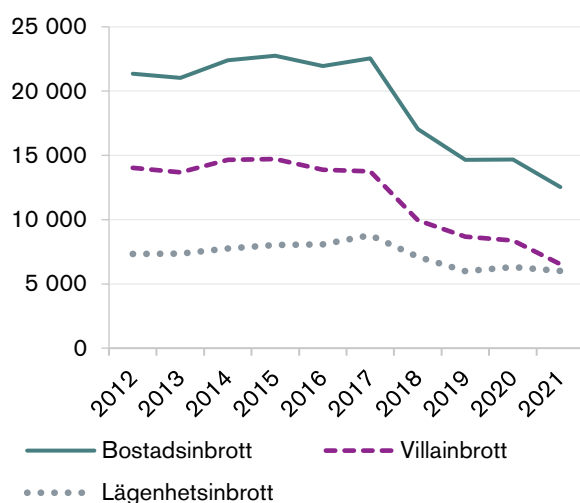
Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Analyserna visar på minskningar inom kategorien stöldbrott under hela pandemiperioden. De starkaste minskningarna finns i den stora underkategorin övrig stöld, som bland annat omfattar stöld i hotell, kafé, restaurang, biograf, teater, nöjes-, samlings- och ungdomslokal med mera, fickstölder och stöld från butik. Bedömningen är att minskningarna för framför allt dessa brottstyper är konsekvenser av pandemin. Utvecklingen är dock inte entydig för samtliga brott inom kategorin. Minskningarna i dessa brottstyper mattades av något efter det att vissa restriktioner togs bort tillfälligt i oktober 2021. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Bostadsinbrott

År 2021 anmäldes totalt 72 884 inbrottsstölder, vilket var en minskning med 10 procent jämfört med 2020. Bostadsinbrotten minskade med 2 140 anmälda brott (–15 %), till 12 534 brott jämfört med 2020. Inbrotten i villor och i radhus minskade med 1 839 brott (–22 %), till 6 532 brott, och inbrotten i lägenheter minskade med 301 brott (–5 %), till 6 002 brott.

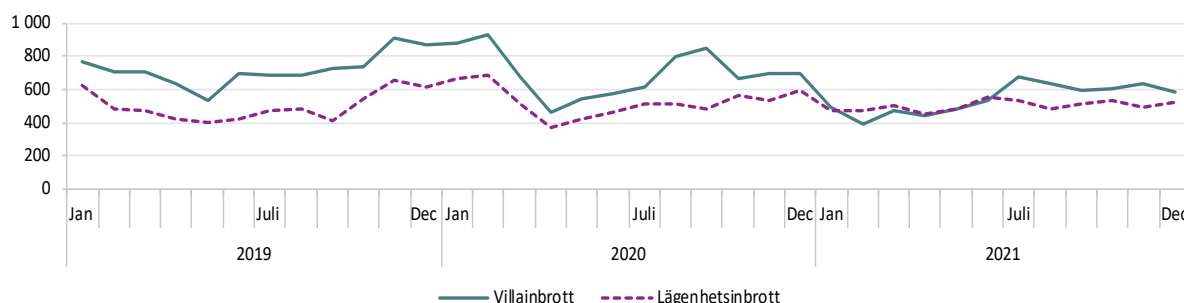
Jämfört med 2012 har det totala antalet anmälda bostadsinbrott minskat med 41 procent. Antalet anmälda villainbrott har varierat år från år, men har sammantaget minskat med 53 procent jämfört med 2012, medan antalet anmälda lägenhetsinbrott har haft en jämnare utveckling, och minskat med 18 procent jämfört med 2012.

Figur 29. Antal anmälda bostadsinbrott, åren 2012–2021.

Under många år och fram till 2019 hade de anmälda villainbrotten en tydlig säsongsbetonad prägel, där fler brott anmälts under månaderna oktober–december. De senaste tre åren har dock de anmälda villainbrotten uppvisat en lägre säsongsvariation än tidigare.

Figur 30. Antal anmälda villa- och lägenhetsinbrott månadsvis, 2019–2021.

Pandemins inverkan på anmälda inbrottsstöld

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. De visar på en varierande utveckling för inbrottsstöld totalt under pandemiperioden. Det finns inte några tydliga indikationer på att utvecklingen av antalet anmälda bostadsinbrottsstöld kan sättas i samband med pandemin. Dock har inbrottsstöld i källare och vind ökat under perioden, vilket skulle kunna kopplas ihop med pandemin. Den ökningen mattades av något mot slutet av 2021, efter det att vissa restriktioner togs bort under en tid. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Rån

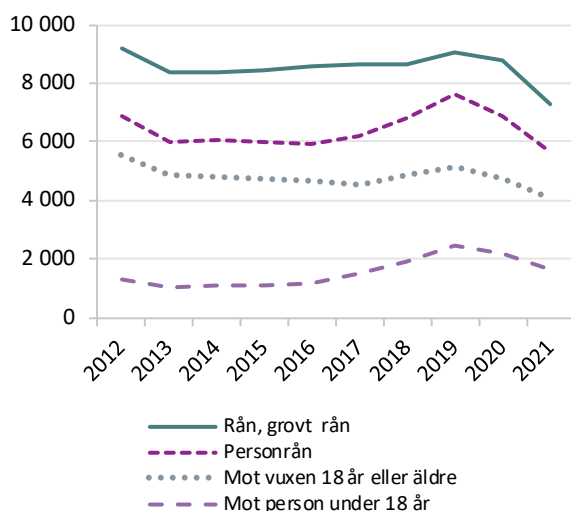
Under 2021 anmäldes 7 301 rån, vilket var en minskning med 1 511 brott (–17 %) jämfört med 2020. Den vanligaste typen av rån, personrån (mot privatpersoner) minskade med 1 139 brott (–15 %), till 6 230 anmälda brott.

Av dessa gällde 5 684 personrån exklusive mot äldre/funktionshindrade, som minskade med 1 217 anmälda brott (–18 %). En majoritet (71 %), 4 061 brott, av dessa var riktade mot vuxna, och minskade med 14 procent jämfört med 2020. Medan 1 623 anmälda brott, eller 29 procent, var riktade mot barn (under 18 år), och minskade med 26 procent jämfört med året innan.

Av de anmälda personrånen begicks 609 brott (11 %) med skjutvapen, vilket var en minskning med 26 brott (–4 %) jämfört med året innan. Av de anmälda personrånen mot vuxna begicks 12 procent (503 brott) med skjutvapen, vilket var en ökning med 28 brott (+6 %). Av de anmälda personrånen mot barn (under 18 år) begicks 7 procent (106 brott) med skjutvapen, vilket var en ökning med 2 brott (+2 %).

Jämfört med 2012 minskade de anmälda personrånen till 2013, för att sedan ligga på en relativt jämn nivå fram till 2016, för att därefter ökat något fram till 2020.

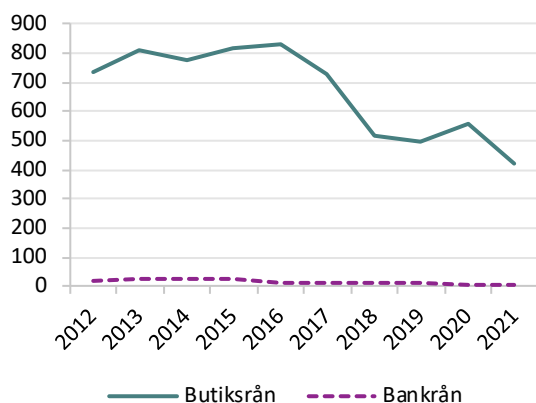
Figur 31. Antal anmälda rån (totalt) och personrån, åren 2012–2021.

Andra typer av anmälda rån är betydligt färre till antalet, men ofta grövre eftersom det relativt sett är vanligare att gärningspersonerna använder skjutvapen. Bland de andra typerna av rån återfinns bland annat butiksrån, med 418 anmälda brott 2021, vilket var en minskning med 136 brott jämfört

med 2020, och bankrån, med 4 anmälda brott 2021, vilket var en minskning med ett (1) brott jämfört med 2020. De anmälda bankrånen är en liten brottstyp, som minskat i antal under den senaste tioårsperioden. Taxirånen minskade med 16 procent (–5 brott) till 26 anmälda brott.

Figur 32. Antal anmälda butiksrån och bankrån, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda rån

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott och där framgår att de anmälda personrånen minskat kontinuerligt under hela pandemiperioden. Det är möjligt att pandemin bidragit till minskningarna av antalet personrån under 2021, men då minskningarna fortsatt även efter avvecklingen av restriktioner under hösten är det svårt att dra några säkra slutsatser. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Bedrägeribrott

Med bedrägeribrott avses brott som regleras i 9 kap. brottsbalken. Av samtliga anmälda bedrägeribrott 2021 var den antalsmässigt största brottstypen kortbedrägerier (34 procent). I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin bedrägeribrott.

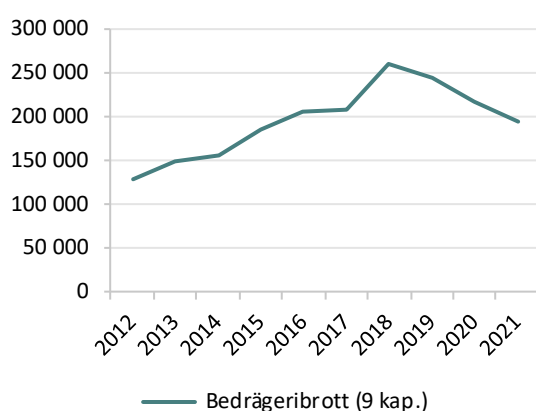
Under 2021 anmäldes 195 902 bedrägeribrott⁹, vilket var en minskning med 22 406 brott (–10 %) jämfört med 2020. De bedrägeribrott som minskade var kortbedrägeri, som minskade med 30 720 (–32 %) anmälda brott och identitetsbedrägeri, som minskade med 6 065 (–22 %) anmälda brott. Några av de brottstyper som däremot ökade fanns inom bedrägeri genom social

⁹ Exklusive bidragsbrott.

manipulation och då främst bedrägeri av annan typ som ökade med 4 261 brott (+39 %). Ökningen var något större mot äldre/funktionsnedsatt än mot ej äldre/funktionsnedsatt. Även befogenhetsbedrägeri ökade, med 1 606 brott (+34 %). Inom denna brottstyp fanns ökningen endast för brott mot äldre/funktionsnedsatt som ökade med 1 649 brott (+62 %).

Jämfört med 2012 har de anmälda bedrägeribrotten ökat med 52 procent. Från 2012 ökade de anmälda bedrägeribrotten kontinuerligt fram till 2018. Sedan 2019 har de anmälda bedrägeribrotten i stället minskat.

Figur 33. Antal anmälda bedrägeribrott, åren 2012–2021.

Anmälningssbenägenheten varierar mellan olika typer av bedrägerier, bland annat beroende på omständigheterna kring brottet samt myndigheters och privata aktörers förmåga att upptäcka de brott som riktas mot dem. Bedrägeri är ett typiskt seriebrott, där en enda gärningsperson kan bedra många personer under en kort tidsperiod, vilket kan ge upphov till tusentals anmälda brott. Enstaka händelser kan därför få stort genomslag för enskilda bedrägerityper i statistiken, som därmed kan uppvisa stora variationer från ett år till ett annat.

Pandemins inverkan på anmälda bedrägeribrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. De finns inte någon tydlig indikation på att antalet anmälda bedrägeribrott skulle ha påverkats av pandemin. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Skadegörelsebrott

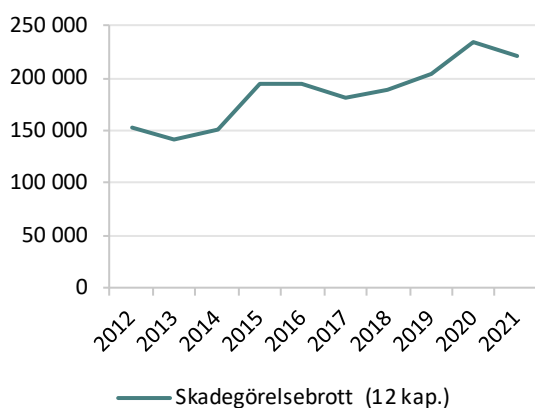
Med skadegörelsebrott avses brott som regleras i 12 kap. brottsbalken. Av samtliga anmälda skadegörelsebrott är den antalsmässigt största brottstypen klotter (mot kollektivtrafiken respektive övrigt klotter), som utgjorde 48 procent av de anmälda skadegörelsebrotten 2021. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin skadegörelsebrott.

År 2021 anmäldes 221 039 skadegörelsebrott, vilket innebar en minskning med 5 procent jämfört med året innan. De flesta typer av skadegörelsebrott minskade, och de brottstyper som minskade mest i antal var klotter mot kollektivtrafiken, som minskade med 8 047 (–16 %) anmälda brott, och brott mot stat, kommun, landsting (ej klotter), som minskade med 6 119 (–15 %) anmälda brott.

Jämfört med 2012 har antalet anmälda brott ökat med 45 procent, men de anmälda skadegörelsebrotten utveckling har varierat över den senaste tioårsperioden.

Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott. Ett exempel är att stora mängder anmälda skadegörelsebrott samlas och anmäls/registreras vid ett och samma tillfälle, vilket innebär att brotten i dessa fall kan härröra från tidigare år.

Figur 34. Antal anmälda skadegörelsebrott, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda skadegörelsebrott

I de analyser av månadsstatistiken som Brå har gjort sedan i april 2020 har det konstaterats att uppgången av antalet anmälda skadegörelsebrott under 2020 till stor del är en konsekvens av pandemin. Under sommarmånaderna

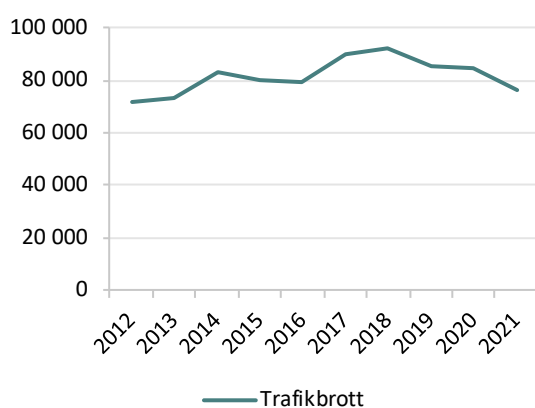
2020 ökade anmälda brott i region Stockholm påtagligt, jämfört med samma period 2019, vilket påverkade nivån för anmälda skadegörelsebrott i hela landet. Det ökade antalet anmälda brott förklaras av att polisen i Stockholm, till följd av tillfälliga resursomläggningar, då registrerade stora mängder anmälningar av skadegörelse som begåtts och anmälts under tidigare månader. Skadegörelsebrott är dock en brottstyp som över huvud taget uppvisat stora variationer över tid och det finns inga tydliga indikationer på att utvecklingen under 2021 har påverkats av pandemin. För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

Trafikbrott

Med trafikbrott avses här brott som regleras i trafikbrottslagen (1951:649). Av samtliga anmälda trafikbrott är de antalsmässigt största brottstyperna olovlig körning och rattfylleribrott. Tillsammans utgjorde de 86 procent av de anmälda trafikbrotten 2021. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin trafikbrott samt för brottstypen rattfylleribrott.

År 2021 anmäldes 75 973 trafikbrott, vilket innebar en minskning med 8 465 (–10 %) brott jämfört med 2020. Trafikbrott tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

Figur 35. Antal anmälda trafikbrott, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda trafikbrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Dessa visar att antalet anmälda trafikbrott har varierat under perioden, och det finns inga tydliga indikationer på en inverkan av pandemin på det totala antalet anmälda trafikbrott. Utvecklingen ser dock olika ut för

olika typer av trafikbrott. För vissa brottstyper inom kategorin finns det utvecklingstendenser som till viss del troligen hänger samman med pandemin, även om det mönstret inte syns för kategorin som helhet. För mer information om pandemins inverkan på anmälda trafikbrott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

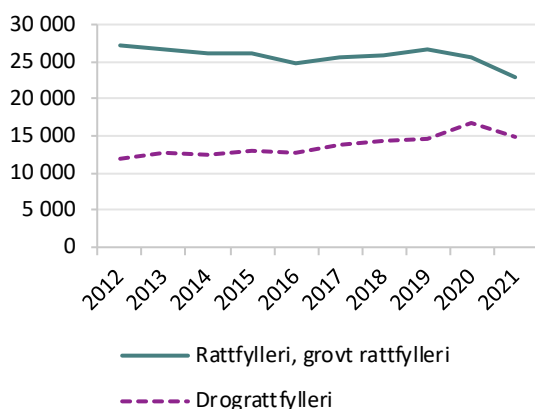
Rattfylleribrott

År 2021 anmäldes totalt 23 026 rattfylleribrott, vilket innebar en minskning med 2 559 brott (–10 %) jämfört med 2020. Av dessa minskade rattfylleri under påverkan av enbart narkotika, så kallat drograttfylleri, med 1 947 brott (–12 %) till 14 834 anmälda brott.

Jämfört med 2012 har det totala antalet anmälda rattfylleribrott minskat med 15 procent, medan anmälda brott om drograttfylleri har ökat med 24 procent.

Antalet anmälda rattfylleribrott är i huvudsak ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

Figur 36. Antal anmälda rattfylleribrott, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda rattfylleribrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. De visar att pandemin troligen har bidragit till minskningen av antalet anmälda rattfylleribrott under perioden och även under 2021. Utvecklingen av anmälda rattfylleribrott under påverkan av alkohol ska tolkas mot bakgrund av att polisen till en början kraftigt minskade de generella nykterhetskontrollerna fram till mitten av oktober 2020. De generella kontrollerna har därefter återupptagits, dock med vissa begränsningar. Trots detta bedöms minskningen av de anmälda rattfylleribrotten även under 2021

hänga samman med pandemin. Kontrollerna av rattfylleri under påverkan av narkotika har däremot inte förändrats i och med pandemin.

För mer information om pandemins inverkan på anmälda brott, se de säsongsvisa pandemianalyserna på www.bra.se.

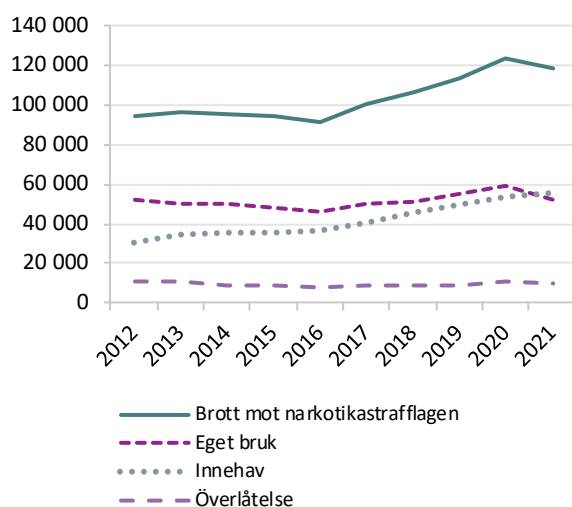
Narkotikabrott

Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (1968:64). Av samtliga anmälda narkotikabrott är den antalsmässigt största brottstypen innehav av narkotika, som utgjorde 47 procent av de anmälda narkotikabrotten 2021. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin narkotikabrott.

År 2021 anmäldes 118 105 brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), vilket innebar en minskning med 5 procent jämfört med 2020. Merparten av de anmälda narkotikabrotten 2021 utgjordes av innehav (47 %) och eget bruk (44 %). Av dessa brottstyper hade innehav ökat, med 3 procent, medan eget bruk hade minskat 11 procent jämfört med 2020. Brott om överlåtelse med mera utgjorde 9 procent av narkotikabrotten och minskade med 587 brott (–5 %) jämfört med året innan. Brott om narkotikaframställning utgjorde cirka 0,5 procent (601 brott) av de anmälda narkotikabrotten och minskade med 164 brott jämfört med 2020.

Jämfört med 2012 har de anmälda narkotikabrotten ökat med 25 procent 2021. Ökningen ses främst för innehav, som hade ökat med 80 procent jämfört med 2012. I likhet med rattfylleribrotten hör narkotikabrotten till de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

Figur 37. Antal anmälda narkotikabrott, åren 2012–2021.

Pandemins inverkan på anmälda narkotikabrott

Brå har sedan i april 2020 utfört analyser av månadsstatistiken över anmälda brott. Utvecklingen visar att polisen generellt sett upprätthållit och tidvis ökat nivån anmälda narkotikabrott under första delen av pandemiperioden. Det skulle delvis kunna vara en följd av pandemin i och med att ett minskat tryck på viss verksamhet inom polisen, exempelvis inställda utbildningar eller kommenderingar till fotbollsmatcher och andra evenemang, har frigjort resurser som styrts om till bland annat yttre tjänst, vilket gjort det möjligt att upptäcka och ingripa mot fler narkotikabrott. Under 2021 har antalet anmälda narkotikabrott dock minskat, men det finns inga tydliga indikationer på att utvecklingen är en följd av pandemin.

För mer information om pandemins inverkan på anmälda narkotikabrott, se www.bra.se.

Regionala resultat¹⁰

Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju polisregioner, i stället för som tidigare 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över anmälda brott från och med 2015 utgår från de nya polis-

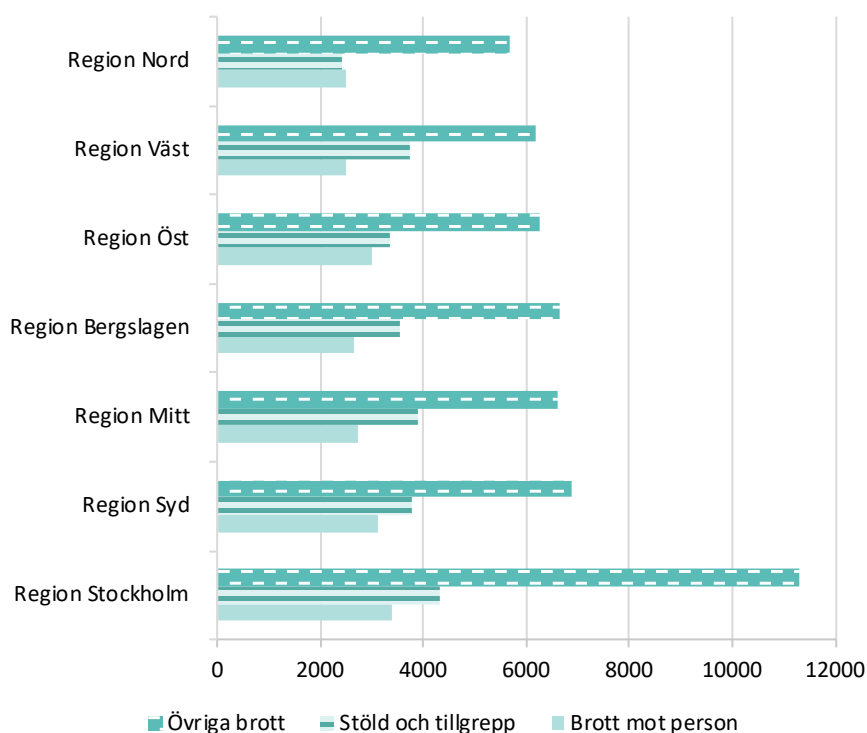
¹⁰ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror.

Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

regionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

I relation till folkmängden anmäls flest brott i region Stockholm. Under 2021 anmäldes där 19 006 brott per 100 000 invånare, medan motsvarande siffra i regionerna Syd och Mitt var 13 759 respektive 13 256 brott, och i regionerna Väst, Öst och Bergslagen anmäldes mellan 12 442 och 12 844 brott per region. Lägst antal brott anmäldes i region Nord, där 10 609 brott per 100 000 invånare anmäldes.

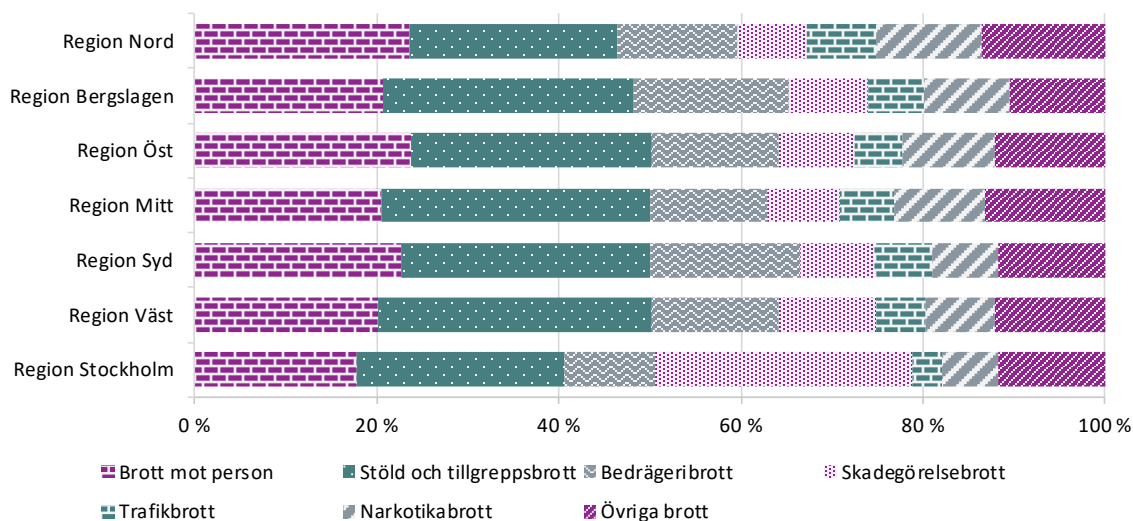
Figur 38. Antal anmälda brott per 100 000 invånare, per region, år 2021.

I de region Stockholm, Väst, Mitt och Bergslagen utgjorde brott mot person mellan 18 och 21 procent av de anmälda brotten 2021, medan de i regionerna Syd, Öst och Nord utgjorde mellan 23 och 24 procent. I region Stockholm utgjorde skadegörelsebrott en markant större andel (28 %) av samtliga anmälda brott än i de övriga regionerna. I övriga regioner var

andelen skadegörelsebrott både mindre (8–11 %) och delvis av en annan karaktär.¹¹

Figur 39. Brottskategoriernas andel av totalt antal anmälda brott i respektive region 2021.

I storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg anmäls ett stort antal brott per 100 000 invånare. En förklaring till det är den höga genomströmningen av människor som inte är bofasta i kommunen. Även i storstädernas stadskärnor, såsom stadsdelen Norrmalm i Stockholm och Centrum i Göteborg respektive Malmö, anmäls ett stort antal brott per 100 000 invånare, av samma skäl. Även andra kommuner med hög genomströmning av människor som inte är bofasta där kan uppvisa ett stort antal anmälda brott per 100 000 invånare.

Några nya redovisningar 2021

Från och med 2021 särredovisas ett antal nya brottstyper i statistiken. För detaljerad information om antalet anmälda brott, se grundtabellerna på www.bra.se.

- Sedan den 1 januari 2021 redovisas allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning inkl. grov, 13 kap. 3 § BrB, uppdelat på fullbordat brott respektive försök med mera till brott. Under 2021 anmäldes 83 respektive 92 sådana brott.

¹¹ Skadegörelsebrotten i region Stockholm består till största del av klotter mot kollektivtrafiken, övrigt klotter och skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter). I övriga regioner domineras de anmälda skadegörelsebrotten av skadegörelse på motorfordon (ej genom brand) och annan skadegörelse (ej klotter).

- Ny lagstiftning har tillkommit i lagen (2000:1225) om straff för smuggling, vapensmuggling (6 a §) och smuggling av explosiv vara (6 b §). Sedan den 1 januari 2021 redovisas vapensmuggling, olovlig in- och utförsel (6 a, 7 §§) respektive smuggling av explosiv vara, olovlig in- och utförsel (6 b, 7 §§) i statistiken. Under 2021 anmäldes 190 respektive 54 sådana brott.
- Sedan den 1 januari 2021 redovisas lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor i statistiken. Under 2021 anmäldes 69 sådana brott.
- Sedan den 1 januari 2021 redovisas lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (6 §, 16 § 1 st., 28 § 1 st., 29 § 2 st. och 29 a §) i statistiken. Under 2021 anmäldes totalt 311 sådana brott.
- Sedan den 1 januari 2021 särredovisas hjälp till utlänningsatt olovligen uppehålla sig i Sverige, annan EU-stat eller Schengenområdet, 7 § utlänningslagen (2005:716), i statistiken. Under 2021 anmäldes 13 sådana brott.
- Sedan den 1 januari 2021 redovisas ordningslagen (1993:1617) (2 kap. 29 §, 5 kap. 3–5 §§) i statistiken. Under 2021 anmäldes totalt 1 525 sådana brott.
- Sedan den 1 januari 2021 redovisas brott mot det industriella rättsskyddet i statistiken, där lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter, lagen (2018:1653) om företagsnamn, patentlagen (1967:837), mönsterskyddslagen (1970:485), växtförädlarrättslagen (1997:306) och varumärkeslagen (2010:1877) ingår. Under 2021 anmäldes totalt 88 sådana brott.

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en kortfattad beskrivning av statistiken över anmälda brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration¹².

Statistikens ändamål

Statistiken över antalet anmälda brott beskriver den anmälda brottslighetens nivå, utveckling, struktur och regionala fördelning i Sverige, per år och månad. Den används främst för att följa upp, bedöma, planera och utveckla rättsväsendets verksamheter, samt för att belysa den anmälda brottsligheten i olika avseenden, såväl i ett nationellt perspektiv som på regional och lokal nivå. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under en period.

Statistiken över anmälda brott omfattar endast den andel brott som kommer till polisens och andra brottsutredande myndigheters kännedom, och belyser således långt ifrån alla brott som begås i samhället. För en mer heltäckande bild av den faktiska brottsligheten behövs även andra källor, såsom brottsofferundersökningar (exempelvis Nationella trygghetsundersökningen, NTU) och självdeklarationsundersökningar.

Statistikens innehåll

Anmälda brott

I den officiella statistiken över anmälda brott redovisas brott som under redovisningsperioden anmälts till och registrerats av Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. Brotten kan alltså ha ägt rum före registreringstillfället, och behöver inte ha upptäckts det år eller den månad som redovisningen avser. De flesta av de anmälda brotten har skett i Sverige, men för 1–2 procent av dem ligger brottsplatsen utomlands.

Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott

¹² Varje statistikprodukt som ingår i den officiella statistiken har en separat kvalitetsdeklaration, som publiceras samtidigt som statistiken på www.bra.se och hittas i anslutning till statistiken.

inte kan styrkas. Detta är särskilt viktigt att komma ihåg vid jämförelser med annan kriminalstatistik och vid internationella jämförelser, där man ofta har en snävare definition av begreppet brott. Vad gäller till exempel mord, dråp och misshandel med dödlig utgång har det visat sig att det faktiska antalet personer som avlidit till följd av dödligt våld under de senaste åren endast varit mellan 34 och 50 procent av det antal anmälda brott som redovisas i kriminalstatistiken.¹³

För brott som anmälts till och registreras av Tullverket (huvudsakligen smugglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. Statistiken över anmälda brott innehåller enbart de tullärenden som överlämnas till åklagaren. De ärenden som tullen lägger ner i ett tidigare skede kommer således inte med i statistiken.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar brott mot brottsbalken (BrB)¹⁴, brott mot trafikbrottslagen, brott mot narkotikastrafflagen samt brott mot specialstraffrättsliga författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan. Försök, förberedelse och stämpling¹⁵ till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försöksbrotten redovisas separat enbart för mord och dråp, våldtäkter, biltillgrepp och bostadsinbrott. I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Säkerhetspolisen.

Regler för klassificeringen finns i publikationen Klassificering av brott, som finns på Brås webbplats, www.bra.se. Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället. Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om till exempel offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Hur antalet brott beräknas för de enskilda brottstyperna framgår av dokumentet Riktlinjer för antalsräkning av brott, som bland annat finns på Brås webbplats, www.bra.se.

¹³ Detta har framkommit vid jämförelser med Brås specialstudie av anmält dödligt våld samt med dödsorsaksstatistiken och annan forskning.

¹⁴ Följande brott ingår dock inte: vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (3 kap. 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (8 kap. 8 §) och förgelseväckande beteende (16 kap. 16 §).

¹⁵ Med stämpling (enligt 23 kap. 2 § 2 st. BrB) menas att en person antingen i samråd med någon annan planerar att utföra ett brott, eller själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

Regional fördelning

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmälts, samt per kommun där brottet är begånget. Vissa brott kan sakna uppgift om kommun, och då redovisas brotten under okänd kommun i regionen.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Åklagarmyndigheten har anpassat sin organisation till motsvarande områden. Tullverkets organisation är indelad i fyra områden som går över vissa av polisregionerna, vilket innebär att redovisningen inte exakt kan visa Tullverkets registrerade brott enligt indelningen efter polisregion.

Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figuren nedan redovisas polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Figur 40. Indelning i de sju polisregionerna.

Tabell 14. Länens indelning i polisregioner och befolkningsmängd i respektive region 2021.

Region	Län	Befolkningsmängd 2021
Region Nord	Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands	899 000
Region Mitt	Gävleborgs, Uppsala, Västmanlands	953 000
Region Stockholm	Stockholms, Gotlands	2 450 000
Region Öst	Jönköpings, Södermanlands, Östergötlands	1 130 000

Region	Län	Befolkningsmängd 2021
Region Väst	Hallands, Västra Götaland	2 070 000
Region Syd	Kalmars, Blekinge, Kronobergs, Skåne	2 000 000
Region	Dalarnas, Värmland, Örebro	876 000

Insamling och bearbetning

Statistiken över anmälda brott grundar sig på de uppgifter som registreras i Polismyndighetens, Tullverkets och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem.

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som läggs in i ärendehanteringssystemet DurTvå och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över anmälda brott månadsvis, kvartalsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik och nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser över tid.

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, handlagda brott och misstänkta personer mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller beror på en enstaka händelse. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar runt 100 brott eller fler av samma brottstyp.

Brå har endast möjlighet att identifiera stora ärenden i de fall brotten har registrerats under samma ärendenummer. Det kan dock förekomma att brott

som egentligen borde ingå i samma ärende, och där brotten sammantaget hade uppnått gränsen för ett stort ärende, råkar registreras under flera olika ärendenummer.

Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har kunnat identifieras 2020 och 2021. För information om stora ärenden innan 2019, se Kvalitetsdeklaration för anmälda brott på Brås webbplats.

Tabell 15. Sammanställning av stora ärenden i statistiken 2021.

År	Antal ärenden	Brottstyp (brottskategori)	Region	Antal anmälda brott (cirka)
2021	2	Överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika (narkotikastrafflagen)	Nord	130, 180
2021	2	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (bidragsbrottslagen)	Mitt	100, 120
2021	1	Dataintrång genom olovlig registerslagning (4 kap. BrB)	Stockholm	300
2021	1	Tagande av muta (10 kap. BrB)	Stockholm	110
2021	1	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (bidragsbrottslagen)	Stockholm	140
2021	1	Artskyddsbrott (Brott mot miljöbalken)	Stockholm	110
2021	1	Övrigt dataintrång (4 kap. BrB)	Stockholm	340
2021	1	Utnyttjande av barn för sexuell posering (6 kap. BrB)	Öst	150
2021	1	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (bidragsbrottslagen)	Väst	110
2021	1	Övrigt klotter (4 kap. BrB)	Syd	810
2021	1	Kortbedrägeri utan fysiskt kort (bidragsbrottslagen)	Syd	190
2021	3	Kortbedrägeri (9 kap. BrB)	Bergslagen	160

Tabell 16. Sammanställning av stora ärenden i statistiken 2020.

År	Antal ärenden	Brottstyp (brottskategori)	Region	Antal anmälda brott (cirka)
2020	1	Överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika (narkotikastrafflagen)	Nord	140
2020	1	Bedrägeri genom social manipulation (9 kap. BrB)	Mitt	250

År	Antal ärenden	Brottstyp (brottskategori)	Region	Antal anmälda brott (cirka)
2020	1	Kortbedrägeri (9 kap. BrB)	Stockholm	210
2020	1	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (bidragsbrottslagen)	Stockholm	120
2020	1	Hets mot folkgrupp (16 kap. BrB)	Stockholm	120
2020	1	Överträdelse av kontaktförbud (lagen om kontaktförbud)	Stockholm	115
2020	2	Kortbedrägeri (9 kap. BrB)	Öst	115 och 100
2020	1	Överträdelse av kontaktförbud (lagen om kontaktförbud)	Öst	210
2020	1	Kortbedrägeri (9 kap. BrB)	Väst	140
2020	1	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (bidragsbrottslagen)	Väst	120
2020	1	Övrigt bedrägeri (9 kap. BrB)	Väst	100
2020	1	Identitetsbedrägeri (9 kap. BrB)	Väst	100
2020	1	Dataintrång (4 kap. BrB)	Syd	430
2020	1	Identitetsbedrägeri (4 kap. BrB)	Syd	120
2020	1	Falskt larm (16 kap. BrB)	Syd	120
2020	1	Överträdelse av kontaktförbud (16 kap. BrB)	Syd	110
2020	2	Kortbedrägeri (9 kap. BrB)	Bergslagen	100 och 150
2020	1	Bidragsbrott mot Försäkringskassan (9 kap. BrB)	Bergslagen	100
2020	1	Sexuellt övergrepp inkl. grovt, mot flicka under 15 år (6 kap. BrB)	Bergslagen	160
2020	1	Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt (6 kap. BrB)	Bergslagen	110

Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska, metodologiska och lagstiftningsrelaterade förändringar sedan 2009, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning,

med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till det relevanta stycket. Förändringar som inträffat före 2012 finns dokumenterade i Kvalitetsdeklarationen över statistiken om anmälda brott på www.bra.se.

- Under februari 2020 driftsatte polisen JIF (juridisk informationsförsörjning). JIF infördes i polisens ärendehanteringssystem DurTvå och innebär till viss del ett ändrat arbetssätt för användarna av DurTvå. Bland annat ska både lagrum och brottskod uppges för alla brott som läggs in i anmälningar och ärenden, medan polisen tidigare endast har angett brottskod. Det ändrade arbetssättet skulle kunna påverka registreringen av brott och i förlängningen statistiken över handlagda brott, och bör därför beaktas vid jämförelser som sträcker sig över tidpunkten för införandet. JIF har tagits fram inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet med rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Syftet med RIF är att genom en digitalt sammanlänkad rättskedja bland annat öka både effektiviteten och kvaliteten. I det arbetet är ett gemensamt system för den juridiska informationen en viktig del i kommunikationen mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och övriga rättsvårdande myndigheter.
- Från och med 2017 års slutliga statistik presenteras resultaten i sammanfattningen om anmälda brott mot person indelat efter den utsatta personens kön. Den utökade redovisningen är ett led i Brås handlingsplan för jämställdhetsintegrering, där ett övergripande effektmål är att kunna ge målgrupperna en mer fullödig statistisk bild, som tydliggör skillnader och likheter mellan könen beträffande brott och utsatthet för brott.
- Från och med januari 2016 gjordes i polisens anmälningssystem ett förtydligande av namnen på brottskoderna för misshandel i nära relation/ej i nära relation (koderna 9349–9356). Begreppet *i nära relation* definierades då som ”är eller har varit gifta, sammanboende eller har gemensamma barn”. Vid en tidigare kvalitetsstudie från Brå (*Kvalitetsstudie 1. Användningen av brottskoder*) hade det framkommit att brottskoderna i fråga till viss del överanvändes, eftersom de även användes för andra typer av nära relationer, exempelvis mellan syskon eller mellan föräldrar och deras vuxna barn. Åtgärden genomfördes alltså i syfte att förtydliga vad som ska omfattas av brottskoderna, så att anmälda misshandelsbrott kodas korrekt när de registreras. Efter

förtydligandet av brottskoderna är nivån på antalet anmälda misshandelsbrott i nära relation i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2015). För mer information, se *Kvalitetsstudie 1. Användningen av brottskoder* på www.bra.se.

- Från och med 2015, när de 21 länspolismyndigheterna omvandlades till en polismyndighet indelad i sju polisregioner, har kvaliteten förbättrats på statistiken över anmälda brott på kommunnivå, beroende på ett minskat bortfall på uppgiften om brottsplatskommun. När kommunen redovisas som okänd kan det bero på att denna uppgift saknas helt (exempelvis på grund av att brottet inte sker på en fysisk plats) eller på att den angivna brottsplatsen finns i en kommun utanför det ”område” där brottet handläggs. Från och med 2015 handläggs ärendena av regionen, i stället för som tidigare länet, och eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgiften om kommun.
- Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella ökningarna helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har påverkan varit lägre eller till och med obefintlig. I tabell 7 visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2015 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet i stället för på polisregion.

Tabell 17. Förändringen i antalet brott med okänd kommun i statistiken 2015, jämfört med det tidigare sättet att redovisa, totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap.)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000	-210	-1 080	-244	-203	-437
	(-18 %)	(-48 %)	(-80 %)	(-23 %)	(-59 %)	(-49 %)
Mitt	-1 230	-146	-276	-224	-130	0
	(-6 %)	(-31 %)	(-42 %)	(-28 %)	(-70 %)	-
Stockholm	-439	-30	-15	-8	-15	-48
	(-1 %)	(-2 %)	(-3 %)	(-1 %)	(-3 %)	(-1 %)
Öst	-6 070	-170	-3 880	-745	-335	-232
	(-22 %)	(-36 %)	(-91 %)	(-46 %)	(-85 %)	(-15 %)

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap.)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Väst	-1 620	-106	-555	-112	-141	-148
	(-4 %)	(-22 %)	(-58 %)	(-22 %)	(-47 %)	(-7 %)
Syd	-2 280	-190	-510	-225	-240	-201
	(-5 %)	(-23 %)	(-42 %)	(-24 %)	(-65 %)	(-32 %)
Bergslagen	-1 170	-110	-392	-82	-84	0
	(-5 %)	(-24 %)	(-36 %)	(-9 %)	(-63 %)	-

De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar; där har bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat med mellan 4 och 6 procent totalt sett.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna och är indelad i sju polisregioner.
- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av samma kontaktförbud separat. Det gör det möjligt att både särredovisa enbart initialt utfärdade kontaktförbud och att redovisa samtliga utfärdade kontaktförbud inklusive eventuella förlängningar.
- I tidigare redovisningar, från 2008 till och med mars 2014, ingick de kontaktförbud som utfärdades initialt eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång, oavsett om det hade förlängts eller ej.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes därmed för nyregistrering av brott. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott

(snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.

- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringsskada (trafikförordningen (1998:1276) 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brås instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott (trafikbrottslagen (1951:649) 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.
- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis användes i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå samarbetade med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgjorde kan ha gett effekter som är svåra att överblicka. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Siebel-Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet, men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har det påverkat statistiken över brott mot skattebrottslagen, där cirka 1 500

anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.

- Under perioden augusti till december 2012 gjorde polisen anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras och hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos polisen. Det är därmed viktigt att iakttä en ökad försiktighet när statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2011. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller hos Ekobrottsmyndigheten. Med Cåbra infördes en unik brottsidentitet (BID) som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemskiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt hänföras till anmälda skattebrott samt till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har det efter anpassningen för 2007 tillkommit nästan dubbelt så många skattebrott och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit, liksom 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2007–2011 inte relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk. För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för rättsstatistik på Brå.

Kvalitetsstudier

Kvaliteten i brottskoder

För statistiken över anmälda brott, handlagda brott, handlagda brottsmisstankar samt misstänkta personer är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten, besluten eller de registrerade misstankarna. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder har Brå genomfört en kvalitetsstudie, som publicerades i september 2012.

Resultatet visar att felkodningar framför allt påverkar fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori. Till exempel bedömdes studiens samtliga anmälningar som getts en brottskod för bedrägeri ha registrerats till rätt brottskategori. Däremot förekom felkodningar för vilken typ av bedrägeri det var frågan om – datorbedrägeri, bluffaktura, bedrägeri med hjälp av internet eller annat. Generellt förekom en överanvändning av koderna för ärenden utan egen brottskod, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebär att brottstyper med en egen brottskod var underanvända, till exempel *bedrägeri med hjälp av internet*.

Ytterligare områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iakttä försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation*, *bekant/obekant*, *grovt/annat än grovt*, *försök/fullbordat* samt *inomhus/utomhus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken* på www.bra.se.

Statistik om dödligt våld

För att kunna redovisa det faktiska antalet fall av dödligt våld tar Brå fram en särskild statistik över konstaterade fall av dödligt våld som sträcker sig tillbaka till 2002. Till grund för statistiken ligger särskilda granskningar av statistiken över anmälda brott, som kompletteras med uppgifter från andra källor. Samtliga anmälda fall av fullbordade mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång samt vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) granskas. Avsikten är bland annat att fastställa om misstanken om brott kvarstår efter polisens utredning (slutredovisad förundersökning). De anmälda fallen av vållande till annans död kontrolleras för att klargöra om det bland dessa gärningar finns brott

som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång. Med dödligt våld avses fullbordade mord, dråp och misshandel med dödligt våld, som korrekt registrerats som sådana eller som felaktigt registrerats som vållande till annans död.

För mer information, se Konstaterade fall av dödligt våld. Statistik för 2021, som finns att ladda ner från www.bra.se.

Mars 2022

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1026